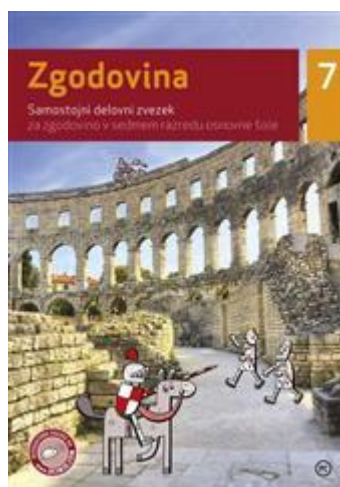

REŠITVE NALOG

ZGODOVINA 7, samostojni delovni zvezek

Avtorji: Sonja Bregar Mazzini, Mirjam Oblak, Bernarda Roudi

1. Prazgodovinski ljudje

STRAN	8
ŠTEVILKA NALOGE	4 (nanaša se na vir 1)
REŠITEV	Afrika, Azija 40 000/40000/40.000

STRAN	10
ŠTEVILKA NALOGE	6
REŠITEV	Po smislu, npr: Ogenj je omogočal kuhanje/pečenje mesa/hrane, zagotavljal je varnost pred živalmi , omogočal je toploto in svetlobo , omogočal je druženje , kar je utrjevalo vezi med člani skupnosti in razvoj govora .

STRAN	10																														
ŠTEVILKA NALOGE	7																														
REŠITEV	<p>7. Označi, ali veljajo trditve za neandertalca ali za kromanjonca.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="background-color: #e0f2f1;"></th> <th style="background-color: #e0f2f1;">Neandertalec</th> <th style="background-color: #e0f2f1;">Kromanjonec</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Bil je nižje rasti in čokat.</td> <td style="text-align: center;">✓</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Pri lovu je uporabljal raznovrstno orožje (sulice, kopja, zakrite pasti).</td> <td></td> <td style="text-align: center;">✓</td> </tr> <tr> <td>Imel je atletsko postavo, visok je bil do 180 centimetrov.</td> <td></td> <td style="text-align: center;">✓</td> </tr> <tr> <td>Imel je razvit preprost govor.</td> <td style="text-align: center;">✓</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Sporazumeval se je v povezani govorici.</td> <td></td> <td style="text-align: center;">✓</td> </tr> <tr> <td>Pri lovu je uporabljal preprosto kamnito orodje (pestnjak, strgala, rezila).</td> <td style="text-align: center;">✓</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ustvaril je prva umetniška dela (jamske slike, kipce, okrasni nakit).</td> <td></td> <td style="text-align: center;">✓</td> </tr> <tr> <td>Umrle je pokopaval z uporabnimi predmeti.</td> <td style="text-align: center;">✓</td> <td style="text-align: center;">✓</td> </tr> <tr> <td>Način življenja in telo je prilagodil na življenje v mrzlem in z ledom pokritem okolju.</td> <td style="text-align: center;">✓</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Neandertalec	Kromanjonec	Bil je nižje rasti in čokat.	✓		Pri lovu je uporabljal raznovrstno orožje (sulice, kopja, zakrite pasti).		✓	Imel je atletsko postavo, visok je bil do 180 centimetrov.		✓	Imel je razvit preprost govor.	✓		Sporazumeval se je v povezani govorici.		✓	Pri lovu je uporabljal preprosto kamnito orodje (pestnjak, strgala, rezila).	✓		Ustvaril je prva umetniška dela (jamske slike, kipce, okrasni nakit).		✓	Umrle je pokopaval z uporabnimi predmeti.	✓	✓	Način življenja in telo je prilagodil na življenje v mrzlem in z ledom pokritem okolju.	✓	
	Neandertalec	Kromanjonec																													
Bil je nižje rasti in čokat.	✓																														
Pri lovu je uporabljal raznovrstno orožje (sulice, kopja, zakrite pasti).		✓																													
Imel je atletsko postavo, visok je bil do 180 centimetrov.		✓																													
Imel je razvit preprost govor.	✓																														
Sporazumeval se je v povezani govorici.		✓																													
Pri lovu je uporabljal preprosto kamnito orodje (pestnjak, strgala, rezila).	✓																														
Ustvaril je prva umetniška dela (jamske slike, kipce, okrasni nakit).		✓																													
Umrle je pokopaval z uporabnimi predmeti.	✓	✓																													
Način življenja in telo je prilagodil na življenje v mrzlem in z ledom pokritem okolju.	✓																														

STRAN	11
ŠTEVILKA NALOGE	8
REŠITEV	Po smislu, npr.: Misleči človek je za razliko od predhodnih človeških vrst že uporabljal razum , kar so mu omogočali večji možgani (načrtoval je lov, premišljeno je izdelal orodje za lov). Svoje izkušnje je uporabil za izboljšanje načina življenja. Razvil je prve oblike verovanj in govor .

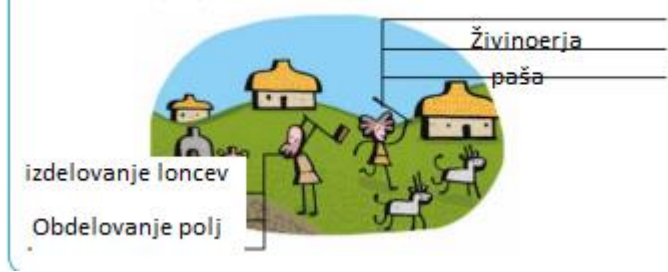
STRAN	12
ŠTEVILKA NALOGE	1

REŠITEV	Po smislu, npr:			
	Kaj nas zanima?	LOVCI IN NABIRALCI	POLJEDELCI IN NABIRALCI	OBDELOVALCI KOVIN
	Zgodovinsko obdobje	Starejša kamena doba	Mlajša kamena doba	Doba kovin (od 6.-2. t. p. n. š.)
	Način preživljanja	- lov na mamute, jamske medvede, divjad - nabiranje užitnih rastlin	- požigalno poljedelstvo (načrtno gojenje žit) in živinoreja (načrtna vzreja živali – goveda) - lov in nabiranje, ribolov - izdelovanje izdelkov – hišno gospodarstvo (izdelke so izdelovali doma, za lastne potrebe: lončarjenje, tkanje)	- poljedelstvo in živinoreja - obrt: lončarstvo, oglarjenje, kovaštvo, livarstvo, steklarstvo, tesarstvo - trgovanje
	Orodje in orožje	kamnito: pestnjak, kamnita rezila, strgala kasneje tudi iz kosti (puščice, praskala ...)	iz glajenega kamna, kosti, rogovine: motike, žetveni noži, kamnite sekire, harpune ...	- kamnito, iz lesa, rogovine - iz kovin (bakra, železa in bron)
	Naselja/bivališča	sprva začasna (jame, skalni previsi, šotori inčasne koč)	- začetek stalne naselitve: prve vasi - stalna bivališča iz lesa, kamna in ilovice	- kolišča - utrjena naselja na vzpetinah (gradišča)
	Družba	- horde: več 10 članov, kasneje rodovi (več družin, v sorodu) in plemena (več rodov)	vaške skupnosti s starešino na čelu	razslojitev družbe na revne (kmetje, obrtniki) in bogate (plemstvo)
		delitev dela po	delitev dela	moški postane glava

		spolu	po spolu	družine (patriarhalna družina)
	Duhovni svet	- pokop mrtvih - vera v posmrtno življenje - čaščenje pramatere - prvo umetniško ustvarjanje (jamske slike, ženski kipci – čaščenje plodnosti in ženske/matere)	- vera v posmrtno življenje - čaščenje sonca	pokop v gomilah ali v žarah - verovali v posmrtno življenje - umetniško izražanje (okrašene situle), nakit, posode
	Zanimivo			

STRAN	13
ŠTEVILKA NALOGE	3
REŠITEV	<p>3. Na črte ob sliki napiši opravila članov lovske skupnosti.</p> <p>LOV</p> <p>PRIPRAVA HRANE</p> <p>IZDELAVA ORODJA</p> <p>11</p>

STRAN	14
ŠTEVILKA NALOGE	4a (nanaša se na vir 3)
REŠITEV	<p>Vir 3: Širjenje poljedelstva</p>

STRAN	16
ŠTEVILKA NALOGE	6
REŠITEV	<p>6. Na črte ob sliki napiši opravila članov valške skupnosti.</p>

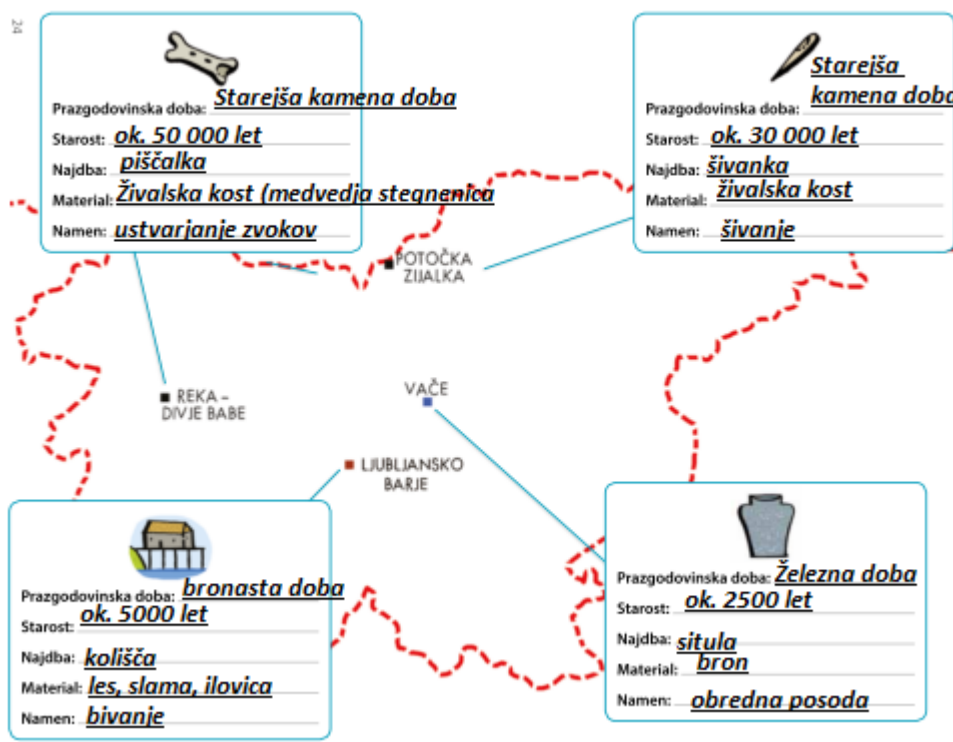
STRAN	19
ŠTEVILKA NALOGE	10 (vir 6 na str. 18)
REŠITEV	Po smislu, npr.: - čelada: - nakit: ogrlice, zapestnice, obeski

2. Prazgodovina na Slovenskem

STRAN	23
ŠTEVILKA NALOGE	3
REŠITEV	<p>Vir 2: Mnenje in utemeljitev arheologa dr. Matije Turka</p> <p>»Piščal je vzbudila pozornost arheologov zaradi svoje starosti, saj naj bi v primeru umetnega izvora lukenj šlo za prvo neandertalsko in hkrati najstarejšo piščal na svetu. To bi pomenilo, da moramo začetke glasbe premakniti od modernega človeka k neandertalcu ter ga sprejeti kot inovativno in čudete človeško bitje, zmožno tako prefinjenega umetniškega izražanja, kot je glasba.</p> <p>Najnovejše časovne določitve /.../ postavljajo plast s piščaljo v čas med 60.000 in 50.000 let pr. n. št. Glede na starost je lahko piščal pripadala samo neandertalcu, saj v tem času v Evropi ni nobenih znakov o prisotnosti kromanjonca. /.../ Pri preluknjani stegnenici iz Divjih bab je bilo ključno ugotoviti izvor lukenj. V poštev sta prišla samo neandertalec s svojimi kamnitimi in koščnimi orodji ter zver. Po temeljitem preverjanju možnosti umetnega in naravnega nastanka lukenj je njihov izvor danes pojasnjen: luknje je izdelal neandertalec. Praktični poskusi luknjanja svežih medvedjih stegenic z bronastimi odlitki zverskih zobovij so ovrgli možnost, da bi zveri stegnenico na osrednjem delu uspelo večkrat preluknjati, ne da bi se kost zdrobila.«</p> <p>(Vir: Digitalna enciklopedija Dedi, dostopno na: http://www.dedi.si/dediscina/278-koscena-piscal-iz-divjih-bab-l)</p>

STRAN	23
ŠTEVILKA NALOGE	4

REŠITEV	<p>Po smislu, npr:</p> <p>Matija Turk meni, <u>da je piščal izdelal neandertalec,</u> kar utemeljuje <u>s starostjo piščali, ki naj bi bila iz časov, ko je v Evropi živel samo neandertalec.</u></p> <p>Mitja Brodar meni, <u>da je piščal delo kromanjonca in ne neandertalca,</u> kar utemeljuje <u>z razlago, da možgani neandertalcev še niso bili na takšni razvojni stopnji, da bi bil sposoben umetniškega ustvarjanja.</u></p>
---------	---

STRAN	24
ŠTEVILKA NALOGE	Zemljevid Slovenije z najdišči iz prazgodovine
REŠITEV	<p>Po smislu, npr:</p> <p>starejša kamena doba ok. 50 000 let piščalka živalska kost (medvedja stegnenica) ustvarjanje zvokov</p> <p>starejša kamena doba ok. 30 000 let šivanka živalska kost šivanje</p> <p>bronasta doba ok. 5000 let kolišča les, slama, ilovica bivanje</p> <p>železna doba ok. 2500 let situla bron obredna posoda</p>

	kolišča les, slama, ilovica bivanje železna doba ok. 2500 let situla bron obredna posoda
--	---

STRAN	25
ŠTEVILKA NALOGE	Povzemi
REŠITEV	1.: GRADIŠČE/gradišče 2.: ŠIVANKA/šivanka 3.: SITULA/situla 4.: DIVJE BABE/Divje babe/Divje babe 5.: DREVAK/drevak

3. Umetnost prazgodovinskih ljudi

STRAN	27
ŠTEVILKA NALOGE	2
REŠITEV	Podčrtani deli besedila: <u>Podobe iz narave (živali, človek)</u> <u>simbole</u> <u>piktograme</u>

STRAN	27
ŠTEVILKA NALOGE	3
REŠITEV	Z modro podčrtani deli besedila: <u>Vpraskali, narisali ali naslikali</u> Z rdečo podčrtani deli besedila: <u>z roko ali s čopiči iz koščenih cevčic s šopi živalskih dlačic</u>

STRAN	29
ŠTEVILKA NALOGE	1
REŠITEV	SITULA

STRAN	29
ŠTEVILKA NALOGE	2
REŠITEV	Po smislu, npr: Vedro iz kovine, Vače, prizori iz vsakdanjega življenja, Narodni muzej Slovenije ...
STRAN	29
ŠTEVILKA NALOGE	3
REŠITEV	<u>Podčrtano:</u> S tehniko tolčenja in vrezovanja deloma vtisnjeni v podlago, deloma iz nje izstopajo

4. Stari Egipt in civilizacije rodovitnega polmeseca

STRAN	32
ŠTEVILKA NALOGE	1 a) 1 b)
REŠITEV	1. a): Mezopotamska civilizacija/Mezopotamska 1. b): Ne. (obkrožijo)

STRAN	33
ŠTEVILKA NALOGE	3
REŠITEV	Namakanje polj/namakanje polj Vir vode za umivanje, pitje, kuhanje/ vir vode za umivanje, pitje, kuhanje Plovna pot (prevažanje tovora, trgovanje)/ vir vode za umivanje, pitje, kuhanje

STRAN	34
ŠTEVILKA NALOGE	5. a
REŠITEV	Po smislu, npr: Območje Rodovitnega polmeseca je obsegalo ozemlje od Perzijskega zaliva, čez ozemlje med rekama Evfrat in Tigris do Egipta.

STRAN	34
ŠTEVILKA NALOGE	7
REŠITEV	Od zgoraj navzdol: Namakanje/namakanje hrane

STRAN	36
ŠTEVILKA NALOGE	13. a
REŠITEV	V viru 5 na str. 35 podčrtajo z modro barvo: Če je sin udaril svojega očeta, mu bodo odrezali njegovo roko Če je človek izbil oko drugega svobodnega človeka, mu bodo izbili njegovo oko.

STRAN	36
ŠTEVILKA NALOGE	14
REŠITEV	V viru 5 na str. 35 podčrtajo z rdečo barvo: Če je izbil oko sužnja ali mi zlomil kost bo plačal polovico njegove kupne cene.

STRAN	36
ŠTEVILKA NALOGE	15
REŠITEV	– Gradnja mest, palač, templjev; – razvoj matematike, medicine in astronomije; – pisava (klinopis); – zapisani zakoni (Hamurabijev zakonik); – razvite vojaška tehnika (Asirci).

STRAN	37
ŠTEVILKA NALOGE	16
REŠITEV	Na sliki obkrožijo šaduf (glej, kje piše šaduf)

STRAN	38
ŠTEVILKA NALOGE	18 c)
REŠITEV	Od zgoraj navzdol: Spodnji Egipt Zgornji Egipt

STRAN	39
ŠTEVILKA NALOGE	19. c)
REŠITEV	Podčrtajo: – Koledarja

	<ul style="list-style-type: none"> – Hieroglifske pisave – namakalništva – gradnja piramid – gradnja veličastnih templjev
--	---

STRAN	39
ŠTEVILKA NALOGE	21
REŠITEV	<p>Podčrtajo: Iznajdba črkovne pisave</p> <p>Izpišejo: Črkovna pisava (abeceda)/črkovna pisava/abeceda/Abeceda</p>

STRAN	40
ŠTEVILKA NALOGE	22. a 22. c
REŠITEV	<p>22. a: Po smislu, npr.: Izpostavljene so bile naslednje vrednote: spoštovanje, poštenost, življenje.</p> <p>22. c: Po smislu, npr.: V desetih božjih zapovedih so pravila oblikovana tako, da svetujejo, česa naj posameznik ne počne, v Hamurabijevem zakoniku pa so zelo jasno določene kazni v primeru kršitve pravila.</p>

STRAN	41
ŠTEVILKA NALOGE	Povzemi
REŠITEV	

2. Za katero državo starega veka veljajo trditve? Ustrezno označi, nato pripoveduj o njihovih posebnostih ali skupnih značilnostih.						
	Sumeri	Babilon	Asirija	Izrael	Fenicija	Egipt
Bili so dobri trgovci in odlični obrtniki.					☒	
Nastala je ob reki Nil.						☒
Njihova zgodovina se je začela z Abrahamom.				☒		
Imeli so razvito znanost.	☒	☒	☒	☒	☒	☒
Nastala je v današnji Palestini.				☒		
Vladar Hamurabi je zapisal zakonik, po katerem so se morali vsi ravnati.		☒				
Veljali so za dobre in okrutne vojake.			☒			
Razvili so hieroglifsko pisavo.						☒
Iznašli so črkovno pisavo.					☒	
Prvi so gradili veličastna svetišča – zigurate.	☒					
Ob obalnem pasu Sredozemskega morja so ustanavljali mestne države.					☒	
Iznašli so prvo pisavo, klinopis.	☒					
Znani so po gradnji piramid.						☒
Velik del njihove zgodovine je zapisan v Stari zavezi Svetega pisma.				☒		
Živeli so v Mezopotamiji.	☒	☒	☒			
Ob obalah Sredozemlja so ustanavljali kolonije, med njimi Kartagino.					☒	

STRAN	43
ŠTEVILKA NALOGE	2
REŠITEV	<p>Podčrtajo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Meni se je zdelo, da bo država imela več koristi, če z njimi trgujem – Veliko sem tudi gradila – Moj najpomembnejši projekt je gradnja templja v Dolini kraljev

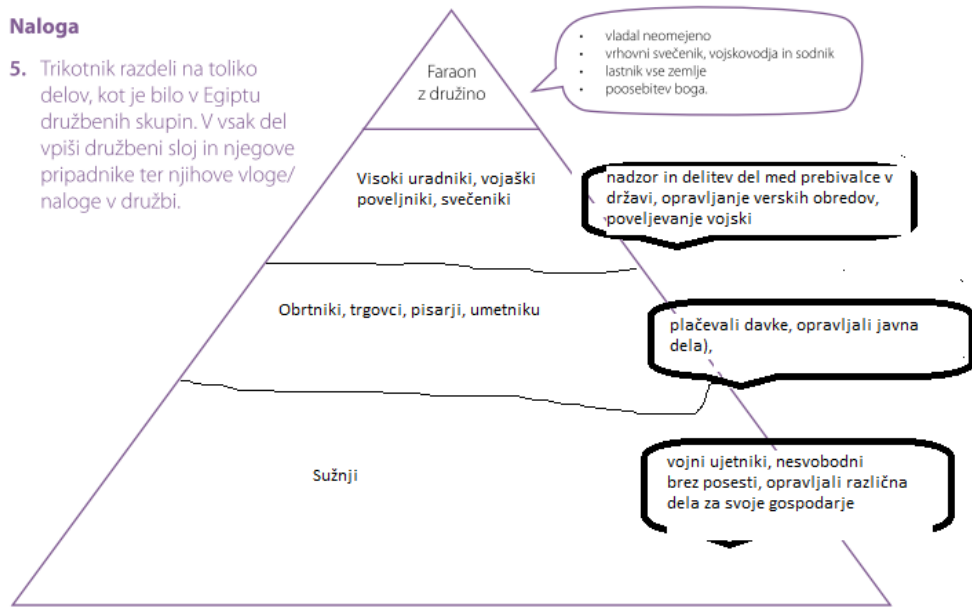
STRAN	43
ŠTEVILKA NALOGE	4
REŠITEV	<p>Z leve proti desni</p> <p>ŽETEV ORANJE ZALIVANJE POLJA</p> <p>SRP PLUG ŠADUF</p>

STRAN	44
ŠTEVILKA NALOGE	5

REŠITEV

Naloga

5. Trikotnik razdeli na toliko delov, kot je bilo v Egiptu družbenih skupin. V vsak del vpiši družbeni sloj in njegove pripadnike ter njihove vloge/naloge v družbi.

Po smislu, npr.:

Visoki uradniki, vojaški poveljniki, svečeniki

Obrtniki, trgovci, pisarji, umetniki

Sužnji

(oblački)

- nadzor in delitev dela med prebivalce
- opravljanje verskih obredov
- poveljevanje vojski

- plačevanje davkov
- opravljanje javnih del

- vojni ujetniki
- nesvobodni brez posesti
- opravljali različna dela za svoje gospodarje

STRAN	46
ŠTEVILKA NALOGE	1

REŠITEV	<p>1. Znanstvene dosežke prvih civilizacij predstavi s ključnimi besedami v miselnem vzorcu.</p> <p>Po smislu, npr.:</p> <p>Znaki za zapis števil, šestdesetiški sistem, računska operacije, razvoj geometrije.</p> <p>Opazovanje nebesnih teles, izdelovanje astronomskih tabel, izdelava koledarja.</p> <p>Zdravljenje z rastlinskimi pripravki in s pripravki iz rudnin, Poznavanje človeškega telesa (Egipčani, balzamiranje).</p>
---------	--

STRAN	46
ŠTEVILKA NALOGE	2
REŠITEV	Obkrožijo najvišjo stavbo na sliki (v ozadju)

STRAN	47
ŠTEVILKA NALOGE	3

REŠITEV	<p>Vir 2: Rekonstrukcija mesta Babilon</p>
---------	--

STRAN	47
ŠTEVILKA NALOGE	4
REŠITEV	<p>Vir 3: Ištarina vrata v Babilonu, rekonstrukcija vrat je v Pergamonskem muzeju v Berlinu.</p> <p>Ištarina vrata so bila posvečena Ištar, boginji ljubezni in vojne. Vrata so bila okrašena z modrimi keramičnimi opekami. Na opekah so upodobljeni <u>levi</u>, <u>simboli boginje Ištar</u>.</p>

STRAN	48
ŠTEVILKA NALOGE	6
REŠITEV	<p>Po smislu, npr.: Egipčani so bili dobri gradbeniki. Do današnjih dni so se ohranile piramide in templji. Da so gradili tako mogočne stavbe so morali imeti dobro znanje matematike in gradbeništva. Pomembno je bilo tudi znanje astronomije.</p>

STRAN	49
ŠTEVILKA NALOGE	Povzemi 1., 2.

REŠITEV	<p>Povzemi</p> <p>1. Pred arhitekturne dosežke prvih civilizacij rodovitnega polmeseca, zapisane v levem stolpcu, zapiši ustrezno številko iz desnega stolpca.</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 10%; text-align: center;"><u>5</u></td> <td style="width: 40%;"></td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"><u>3</u></td> <td>Djoserjeva piramida</td> <td>1 glavna vrata v mesto Babilon</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"><u>1</u></td> <td>zigurat</td> <td>2 Keopsova piramida</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"><u>2</u></td> <td>lštarina vrata</td> <td>3 Mezopotamski tempelj</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"><u>4</u></td> <td>Velika piramida</td> <td>4 ostanek judovskega templja</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"><u>4</u></td> <td>Zid objokovanja</td> <td>5 stopničasta piramida iz Gize</td> </tr> </table> <p>2. Obkrožijo: Djoserjeva piramida, Velika piramida, Zid objokovanja, zigurat</p>	<u>5</u>			<u>3</u>	Djoserjeva piramida	1 glavna vrata v mesto Babilon	<u>1</u>	zigurat	2 Keopsova piramida	<u>2</u>	lštarina vrata	3 Mezopotamski tempelj	<u>4</u>	Velika piramida	4 ostanek judovskega templja	<u>4</u>	Zid objokovanja	5 stopničasta piramida iz Gize
<u>5</u>																			
<u>3</u>	Djoserjeva piramida	1 glavna vrata v mesto Babilon																	
<u>1</u>	zigurat	2 Keopsova piramida																	
<u>2</u>	lštarina vrata	3 Mezopotamski tempelj																	
<u>4</u>	Velika piramida	4 ostanek judovskega templja																	
<u>4</u>	Zid objokovanja	5 stopničasta piramida iz Gize																	

5. Stara Indija, Kitajska in Amerika

STRAN	51
ŠTEVILKA NALOGE	1a, 1b
REŠITEV	1.a: reka Ind/Ind 1.b: Dolga reka in Rumena reka

STRAN	57																																				
ŠTEVILKA NALOGE	Povzemi																																				
REŠITEV	<p>Povzemi</p> <p>1. V preglednico vpiši ključne značilnosti posamezne civilizacije, ki so opisane v poglavju.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Indska civilizacija</th> <th>Kitajska civilizacija</th> <th>Olmeška civilizacija</th> <th>Zapoteška civilizacija</th> <th>Kultura Nazca</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Družba</td> <td>Razslojena - kastni sistem</td> <td>Razslojena, več družneih skupin</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Verovanje</td> <td>hinduizem reinkarnacija Svete knjige . - Vede</td> <td>Čaščenje mrtvih prednikov in najvišjega božanstva - Nebo</td> <td>mnogoboštvo</td> <td>mnogoboštvo</td> <td>Mnogoboštvo</td> </tr> <tr> <td>Arhitektura</td> <td>mesta z urejeno kanalizacijo in vodovodom</td> <td>Grobnice za vladarje, mogočen zid za varovanje meja, mogočna mestna obzidja</td> <td>piramide kot templji</td> <td>Gradnja svetišč in grobnic</td> <td>podzemni vodovodi</td> </tr> <tr> <td>Znanost</td> <td>Matematika: geometrija, računske operacije, število 0</td> <td>medicina, matematika</td> <td>matematika - gradnja mogočnih stavb</td> <td>astronomija - koledar, matematika - za gradnjo mogočnih zeradb</td> <td>matematika, astronomija</td> </tr> <tr> <td>Umetnost</td> <td>kipci iz žgane gline, glineni pečatniki</td> <td>obredne posode iz bronu, izdelki iz žada</td> <td>kipi iz žgane opeke, kipi velikih človeških glav</td> <td>keramične obredne vaze</td> <td>črte Nazca</td> </tr> </tbody> </table> <p>2.</p> <p>Vse civilizacije iz preglednice so imele razvite znanosti s področja matematike (to znanje so uporabili pri gradnji veličastnih stavb).</p> <p>Vse so bile mnogobožne. Imele so razvito umetnost. Vse so zapustile ostanke velikih gradbenih dosežkov (templji, grobnice, mesta).</p> <p>Indska civilizacija je bila posebna v kastni ureditvi, Olmeki so bili edinstveni po izdelovanju velikanskih glav, kultura Nazca po po "črtah Nazca".</p>		Indska civilizacija	Kitajska civilizacija	Olmeška civilizacija	Zapoteška civilizacija	Kultura Nazca	Družba	Razslojena - kastni sistem	Razslojena, več družneih skupin				Verovanje	hinduizem reinkarnacija Svete knjige . - Vede	Čaščenje mrtvih prednikov in najvišjega božanstva - Nebo	mnogoboštvo	mnogoboštvo	Mnogoboštvo	Arhitektura	mesta z urejeno kanalizacijo in vodovodom	Grobnice za vladarje, mogočen zid za varovanje meja, mogočna mestna obzidja	piramide kot templji	Gradnja svetišč in grobnic	podzemni vodovodi	Znanost	Matematika: geometrija, računske operacije, število 0	medicina, matematika	matematika - gradnja mogočnih stavb	astronomija - koledar, matematika - za gradnjo mogočnih zeradb	matematika, astronomija	Umetnost	kipci iz žgane gline, glineni pečatniki	obredne posode iz bronu, izdelki iz žada	kipi iz žgane opeke, kipi velikih človeških glav	keramične obredne vaze	črte Nazca
	Indska civilizacija	Kitajska civilizacija	Olmeška civilizacija	Zapoteška civilizacija	Kultura Nazca																																
Družba	Razslojena - kastni sistem	Razslojena, več družneih skupin																																			
Verovanje	hinduizem reinkarnacija Svete knjige . - Vede	Čaščenje mrtvih prednikov in najvišjega božanstva - Nebo	mnogoboštvo	mnogoboštvo	Mnogoboštvo																																
Arhitektura	mesta z urejeno kanalizacijo in vodovodom	Grobnice za vladarje, mogočen zid za varovanje meja, mogočna mestna obzidja	piramide kot templji	Gradnja svetišč in grobnic	podzemni vodovodi																																
Znanost	Matematika: geometrija, računske operacije, število 0	medicina, matematika	matematika - gradnja mogočnih stavb	astronomija - koledar, matematika - za gradnjo mogočnih zeradb	matematika, astronomija																																
Umetnost	kipci iz žgane gline, glineni pečatniki	obredne posode iz bronu, izdelki iz žada	kipi iz žgane opeke, kipi velikih človeških glav	keramične obredne vaze	črte Nazca																																
STRAN	58																																				
ŠTEVILKA NALOGE	1																																				
REŠITEV	<p>Z leve proti desni:</p> <table> <tr> <td>klinopis</td> <td>hieroglifi</td> <td>črkopis</td> </tr> <tr> <td>Mezopotamija</td> <td>Egipt</td> <td>Fenicija</td> </tr> </table>	klinopis	hieroglifi	črkopis	Mezopotamija	Egipt	Fenicija																														
klinopis	hieroglifi	črkopis																																			
Mezopotamija	Egipt	Fenicija																																			

STRAN	59
ŠTEVILKA NALOGE	2
REŠITEV	<p>Po smislu, npr.: Pisarji so imeli v egipčanski družbi velik ugled, bili so spoštovani. Pisarjem ni bilo treba služiti vojske in opravljati težkih in umazanih del, kot je bilo na primer obdelovanje polja.</p>

STRAN	59
ŠTEVILKA NALOGE	3
REŠITEV	<p>Po smislu, npr.:</p> <p>(Pravni zapisi)</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapisani zakoni (Urnamujev, Hamurabijev) <p>(Verska besedila)</p> <ul style="list-style-type: none"> – zbirke himen (hvalnice) – molitve – zakletve <p>(Literarna dela)</p> <ul style="list-style-type: none"> – v Egiptu delavske pesmi – verske himne

STRAN	63												
ŠTEVILKA NALOGE	5a, b												
REŠITEV	<p>5. a:</p> <p>5. a) Ponovi svoje znanje in s pomočjo učbeniškega besedila in vira izpolni preglednico.</p> <table border="1" style="margin-left: 40px;"> <thead> <tr> <th></th> <th>Zigurat</th> <th>Piramida</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Dežela</td> <td>Mezopotamija</td> <td>Egipt</td> </tr> <tr> <td>Namen</td> <td>Tempelj</td> <td>Grobnica</td> </tr> <tr> <td>Gradbeni material</td> <td>Zidaki iz ilovice, sušene na soncu</td> <td>Kamen</td> </tr> </tbody> </table> <p>5. b</p> <p>Po smislu, npr.: Obe piramidi sta imeli poseben, verski namen. Egipčanska piramida je bila namenjena pokopu faraona, zigurat pa je bil svetišče za čaščenje bogov. Piramide v Egiptu so bile narejene iz kamna, zato so se ohranile do danes, zigurati pa so bili narejeni iz zidakov, sušenih na soncu, zato se niso ohranili ali pa so v slabem stanju.</p>		Zigurat	Piramida	Dežela	Mezopotamija	Egipt	Namen	Tempelj	Grobnica	Gradbeni material	Zidaki iz ilovice, sušene na soncu	Kamen
	Zigurat	Piramida											
Dežela	Mezopotamija	Egipt											
Namen	Tempelj	Grobnica											
Gradbeni material	Zidaki iz ilovice, sušene na soncu	Kamen											

STRAN	64
ŠTEVILKA NALOGE	1
REŠITEV	<p>Po smislu, npr.: Za prve civilizacije je bilo značilno mnogoboštvo – politeizem, kar pomeni, da so verovali v več bogov. Vse religije so imele najvišjega boga, najpogosteje je bil to bog sonca. Bogove so častili v templjih, obrede so opravljali svečeniki. Egipčani so na primer verovali tudi v življenje po smrti, zato so trupla umrlih balzamirali, da bi ohranili telo za bivanje duše po smrti. Izraelci so bili edino ljudstvo iz časa najstarejših civilizacij, ki je verovalo v enega boga (Jahve) –</p>

	monoteizem.
--	-------------

7. Stara Grčija

	66
ŠTEVILKA NALOGE	1a
REŠITEV	jugovzhodna Evropi morja severu otokov malo Olimp Gore/Hribi/Pogorja (upoštevaj te tri rešitve) suha vroča/topla mile

STRAN	66
ŠTEVILKA NALOGE	1b
REŠITEV	Grčija je najbolj južna regija v Evropi. Za njen razvoj je bila pomembna bližina morja. To jo obliva z vseh strani, razen na severu. Obala ima številna naravna pristanišča, kar je omogočalo razvoj in razcvet pomorstva in trgovine, izmenjevanje obrtnih izdelkov, idej, kulture in znanj. Grčija ima tudi veliko otokov, največji je Kreta. Rodovitne zemlje je malo, zato v nasprotju s civilizacijami Bližnjega vzhoda grška pokrajina ne omogoča obsežnega kmetovanja. Najvišja gora je Olimp. Gore so naravne meje in ovire, zato so Grki živeli v številnih, med seboj neodvisnih družbah. Podnebje je sredozemsko – poletja so suha in topla, zime pa mile. To je vplivalo na kmetijstvo in na dejstvo, da so ljudje veliko časa preživel na prostem.

STRAN	66
REŠITEV	Po smislu, npr.: 1. Zemlja in podnebje ob reki Nil v Egiptu sta primernejša za razvoj kmetijstva, v Grčiji pa je površje bolj razgibano (gore, doline ...) in manj rodovitno, zato je manj primerna za kmetijstvo. 2. V Egiptu so naravne razmere pripomogle k nastanku enotne države, v Grčiji pa so naravne ovire (pogorja, morje/otoki ...) pripomogle k oblikovanju več manjših držav. 3. Lega Grčije ob morju je spodbudila razvoj trgovine in izmenjavo idej.

STRAN	67
ŠTEVILKA NALOGE	3
REŠITEV	Po smislu, npr.:

	ok. 2000–ok. 800 pr. n. št. Predhomerska doba	ok. 800–ok. 500 pr. n. št. Arhaična doba	ok. 500–323 pr. n. št. Klasična doba	323– 30 pr. n. št. Helenistična doba (helenizem)
	- začetek priseljevanja grških plemen v Grčijo - Minojska civilizacija - Mikenska civilizacija - stvaritev Iliade in Odiseje - nastanek grškega alfabeta	- oblikovanje polisov - prve olimpijske igre - velika grška kolonizacija	- Grško- perzijske vojne - zlata doba Aten (razcvet grške kulture, Sokrat) - Peloponeška vojna - Aleksander Veliki postane kralj in osvoji velika območja (nastanek svetovne države)	- nastanek in propad helenističnih držav - razcvet znanosti in umetnosti (Arhimed)

STRAN	68
NAČIN REŠEVANJA	pišejo
REŠITEV	Po smislu, npr.: 1. bližina visoko razvitih civilizacij v Aziji in severni Afriki; 2. lega je omogočala razvoj trgovine.

STRAN	69
ŠTEVILKA NALOGE	5b
REŠITEV	Zdi se mi zelo verjetno.

STRAN	69
ŠTEVILKA NALOGE	6
REŠITEV	Knosos

STRAN	69
ŠTEVILKA NALOGE	7
REŠITEV	Rdeča barva: bivalni prostori Zelena barva: delavnice, skladišča, trgu, pristanišče Oranžna barva: svetišča Modra barva: osrednje dvorišče, gledališče

STRAN	69
ŠTEVILKA NALOGE	8
REŠITEV	Po smislu, npr.: Zgradili so veličastno palačo v več nadstropjih z veliko sobami. Okrašena je bila s poslikavami. Zasnovana je bila tako, da je bilo bivanje v njej prijetno in da so bili zagotovljeni dobri pogoji za upravljanje in gospodarstvo (npr. skladišča).

STRAN	72
ŠTEVILKA NALOGE	10
REŠITEV	Po smislu, npr.: Moč mikenske civilizacije je temeljila na vojaški moči. Uporabljali so bronasto orožje in bojne vozove.

STRAN	72		
ŠTEVILKA NALOGE	POVZEMI		
REŠITEV		Minojska civilizacija	Mikenska civilizacija
	Razvila se je na Kreti.	X	
	Razvila se je na grški celini.		X
	Je prva civilizacija v Evropi.	X	
	Ustanovili so jo mikenski Grki.		X
	Razviti sta bili trgovina in obrt.		X
	Ženske so imele pomembno vlogo v družbi.	X	
	Razvili so prvo pisavo v Evropi.	X	
	Palače so spominjale na labirint.	X	
	Palače niso imele obzidja.	X	
	Vladarji so živeli v utrjenih palačah.		X
	Poznali so bojni voz.		X
	Bili so odlični gradbeniki.	x	X
	Zaton civilizacije je povezan s selitvijo Dorcev.		X
	Poznali so bronasto orodje in orožje.	x	X
	Pomembna je za nadaljnji razvoj Grčije.	x	x

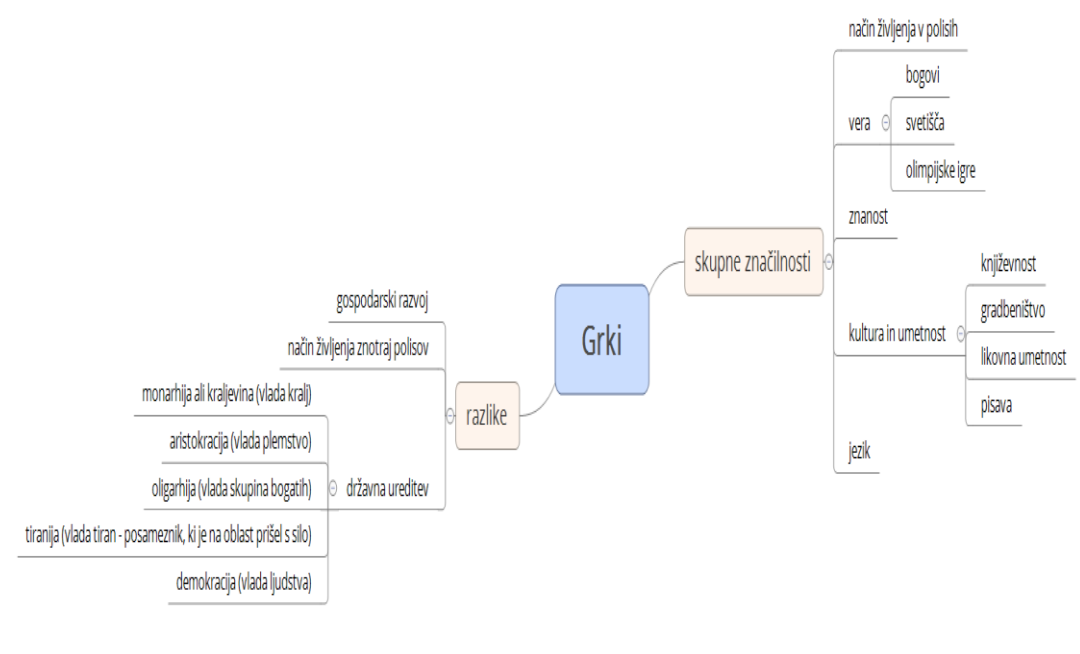
STRAN	73
ŠTEVILKA NALOGE	1a
REŠITEV	

STRAN	73
ŠTEVILKA NALOGE	1b
REŠITEV	<p>Po smislu, npr.:</p> <p>Mesto je nastalo pod vzpetino, na kateri je bila akropola s templji. Polis je obsegal mesto s podeželsko okolico. Mesto je bilo obdano z obzidjem in povezano s pristaniščem (če je ležalo ob morju). Na sredini mesta je bil po navadi trg (<i>agora</i>), kjer so se prebivalci srečevali in trgovali. Pomembne javne zgradbe so bili templji, kjer so častili bogove, in gledališče, ki je stalo ob vzpetini.</p>

STRAN	74
ŠTEVILKA NALOGE	2a
REŠITEV	<p>Z rjavo pobarvajo kvadrater pred grška kolonija</p> <p>Z zeleno pobarvajo kvadrater pred feničanska kolonija</p>

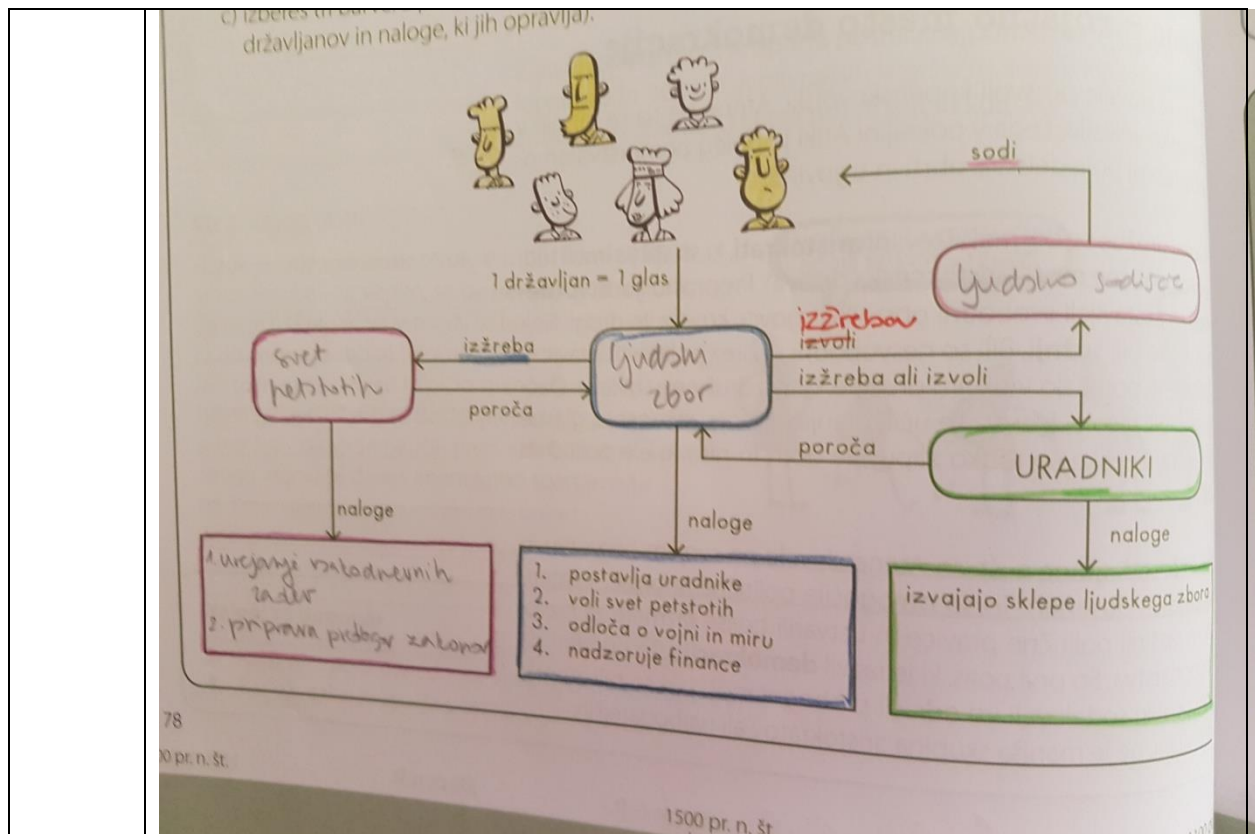
STRAN	74
ŠTEVILKA NALOGE	2b

REŠITEV	Po smislu, npr.: Preko grških kolonij se je širila grška kultura (njihovo znanje in ideje, način življenja, umetnost ...).
---------	---

STRAN	75
ŠTEVILKA NALOGE	Povzemi
REŠITEV	Po smislu, npr.

STRAN	77
ŠTEVILKA NALOGE	5
REŠITEV	monarhija – dva kralja aristokracija – svet starcev demokracija – ljudski zbor

STRAN	78
ŠTEVILKA NALOGE	6a, b, c
REŠITEV	Pri rešitvi je mogoče najbolje, da se pokaže kar rešena slika? Oz imaš kakšno boljšo idejo?

STRAN	79	
ŠTEVILKA NALOGE	POVZEMI 2	
REŠITEV	Po smislu, npr.:	
	Šparta	Atene
Družbena ureditev	Spartiatii, periojki, heloti	Aristokrati, demos, sužnji
Politična ureditev	Mešana	Demokracija
Gospodarstvo	Kmetijstvo	Kmetijstvo, pomorstvo, obrt, trgovina
Vojaška moč	Močna kopenska vojska	Močna mornarica
Način življenja in vrednote	Vojaška vzgoja	Življenje poteka v okviru družine, središče grške kulture
Vloga žensk	Večja kot drugod, se šolajo, pomembno je, da rodijo zdrave otroke, nimajo političnih pravic	Podrejena možu, brez političnih pravic
Kulturni dosežki in zapuščina	Vojaška država	Središče grške kulture (filozofija, gledališče ...), razvoj demokracije
Zanimivo		

STRAN	81
ŠTEVILKA NALOGE	1
REŠITEV	Modro: razmišljajo s svojo glavo Zeleno: s stalnim spraševanjem Rdeče: moti, Očitajo mi

STRAN	82
ŠTEVILKA NALOGE	Povzemi
REŠITEV	Da. Po smislu, npr.: Verjeli so, da lahko dogajanje v naravi razložimo z naravnimi zakoni, zato dogajanja v naravi niso pripisovali vplivu nadnaravnih sil.

STRAN	83
ŠTEVILKA NALOGE	2
REŠITEV	kaznovati Atene Verjel je, da bo Grčijo /.../ zlahka premagal.

STRAN	84
ŠTEVILKA NALOGE	4
REŠITEV	vojskovodjo, hraber, bister mož, dobro poznal njihov način vojskovanja, svobodo, življenja, žene in otroke, strnjeno vrsto, niso pričakovali

STRAN	86
ŠTEVILKA NALOGE	6
REŠITEV	Modro: 300, 7000, Spartanec Leonidas Rdeče: 170.000, Perzijski kralj Kserkes

STRAN	86
ŠTEVILKA NALOGE	7
REŠITEV	4 3 2 1 6 5 7

STRAN	87
ŠTEVILKA NALOGE	9
REŠITEV	Po smislu, npr.: Enotnost: Grki so se združili. Grška enotnost je bila ključna, da so premagali nasprotnika.

	<p>Motivacija: Grki so bili bolj motivirani za dobro bojevanje, saj so se borili za domovino in svobodo, Perzijci pa le za odlikovanja in nagrade.</p> <p>Opremljenost vojske: Grška vojska je bila boljše opremljena od perzijske in je imela boljše taktiko bojevanja.</p> <p>Poveljstvo: Grki so imeli boljše poveljnike.</p> <p>Poznavanje ozemlje: Grki so poznali ozemlje, kjer so potekali boji, zato so lahko izkoristili njegove naravne prednosti.</p>
--	--

STRAN	88
ŠTEVILKA NALOGE	Povzemi
REŠITEV	Po smislu, npr.: Vzroki: nesoglasja, boj za prevlado Posledice: upad gospodarstva in politične moči

STRAN	90
ŠTEVILKA NALOGE	2a
REŠITEV	(zahod) Grčija, Egipt (sever) Makedonija (jug) Egipt (vzhod) Indija

STRAN	90
ŠTEVILKA NALOGE	2b
REŠITEV	Aleksandrija

STRAN	90
ŠTEVILKA NALOGE	POVZEMI
REŠITEV	Po smislu, npr.: 1: Aleksander je bil odličen vojskovodja; 2: šibkost Grčije, Perzije; 3: odlično izurjena in opremljena vojska.

STRAN	91
ŠTEVILKA NALOGE	4
REŠITEV	<p>Helenizem imenujemo celotno zgodovino Grkov – Helenov.</p> <p><u>Helenizem imenujemo obdobje od smrti Aleksandra Velikega do propada helenističnih držav.</u></p>

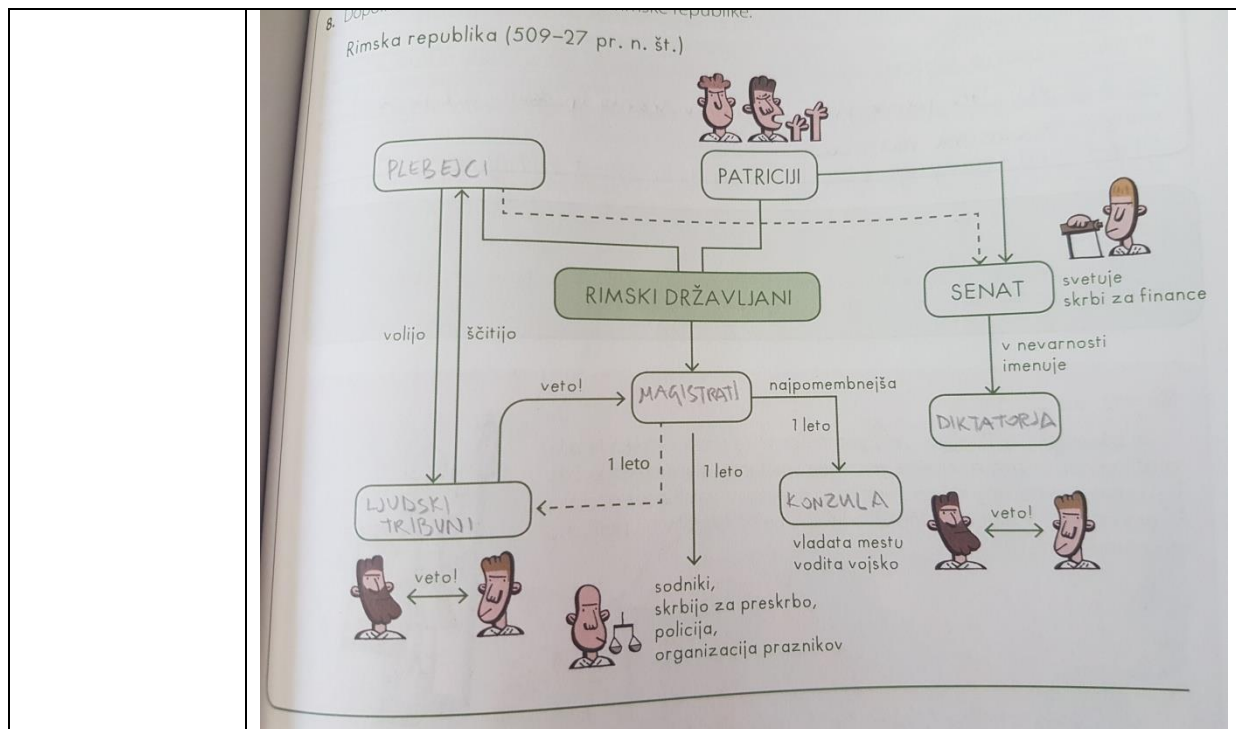
	<p>✓ Helenizem je imel pomembno vlogo pri širjenju grških idej in načina življenja.</p>
	<p>✓ Helenizem se je širil z vojaškimi osvajanji in s trgovskimi stiki.</p>
	<p>Po Aleksandrovi smrti je kralj postal njegov sin Aleksander Mlajši. Svetovna država se je ohranila.</p>
	<p><u>Po Aleksandrovi smrti je svetovna država razpadla, oblikovala so se tri helenistična kraljestva.</u></p>
	<p>V obdobju helenizma je cvetela umetnost, znanost pa je zamrla, saj so se kralji bali, da bi ljudje preveč vedeli.</p>
	<p><u>V obdobju helenizma sta cveteli umetnost in znanost.</u></p>
	<p>✓ V obdobju helenizma so ugotovili, da se Zemlja vrti okrog Sonca in da ni ploščata.</p>
	<p>Po prihodu Rimljanov je grško kulturo popolnoma nadomestila rimska.</p>
	<p>Po prihodu Rimljanov se je grška kultura ohranila.</p>

8. Rimska država

STRAN	94
ŠTEVILKA NALOGE	4
REŠITEV	trgovina in obrt, templji, javne zgradbe, izsušili so močvirje, postavili rimski forum, umetnost in kultura, ceste, mostove, velike zgradbe, obzidja, kanalizacijo in vodovod, oboke, kupole

STRAN	96
ŠTEVILKA NALOGE	5
REŠITEV	Da. (obkrožijo) Po smislu, npr.: Oblast je bila časovno omejena, so-uradnik se je moral strinjati z vsako rešitvijo, magistratov je bilo več, bili so izvoljeni in so opravljali različne službe.

STRAN	97
ŠTEVILKA NALOGE	8
REŠITEV	plebejci, ljudski tribuni, magistrati, konzula, diktatorja

STRAN	98
ŠTEVILKA NALOGE	9
REŠITEV	Po smislu, npr: 1: Močna vojska; 2: vključitev premaganih ljudstev v državo (podelitev državljanskih pravic); 3: ustanavljanje kolonij za nadzor nad ozemljem.

STRAN	100
ŠTEVILKA NALOGE	5
REŠITEV	pogumen, znal poveljevati, bil je zviti, vztrajen, odločen, premišljen

STRAN	101
ŠTEVILKA NALOGE	6
REŠITEV	(pot iz nove Kartagine preko Alp v Italijo in nato Kartagino)

STRAN	102												
ŠTEVILKA NALOGE	Povzemi a												
REŠITEV	Po smislu, npr.: <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Čas</th> <th>Povod/vzroki</th> <th>Pomembni dogodki</th> <th>Razlogi za rimsko zmago</th> <th>Posledice</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Prva punska vojna</td> <td>264—241 pr. n.</td> <td>Zaščita R zaveznikov na Siciliji</td> <td>Gradnja mornarice</td> <td>Iznajdljivost</td> <td>R dobi Sicilijo, postane</td> </tr> </tbody> </table>		Čas	Povod/vzroki	Pomembni dogodki	Razlogi za rimsko zmago	Posledice	Prva punska vojna	264—241 pr. n.	Zaščita R zaveznikov na Siciliji	Gradnja mornarice	Iznajdljivost	R dobi Sicilijo, postane
	Čas	Povod/vzroki	Pomembni dogodki	Razlogi za rimsko zmago	Posledice								
Prva punska vojna	264—241 pr. n.	Zaščita R zaveznikov na Siciliji	Gradnja mornarice	Iznajdljivost	R dobi Sicilijo, postane								

		št.	pred K			najmočnejši v vzhodnem Sredozemlju
	Druga punska vojna	218—202 pr. n. št.	K se širi na Iberski polotok, postaja močnejša H se želi maščevati R H napade R zaveznika	H prečka Alpe H v Italiji večkrat premaga R R osvojijo K ozemlja na Iberskem polotoku R napade mesto Kartagina R zmaga	Zvestoba R zaveznikov R požrtvovalnost	R si podredi K R postane vodilna sila v Sredozemlju Zmanjša se vpliv senata Poveča se vpliv vojskovodij
	Tretja punska vojna	149—146 pr. n. št.	R želi uničiti K	R osvoji K	K je šibka, R ima močno vojsko in sposobne poveljnike	K je porušena R nima več resnega tekmeča

STRAN	102
ŠTEVILKA NALOGE	Povzemi b
REŠITEV	Po smislu, npr. Rimljani so imeli sposobne in iznajdljive vojskovodje ter močno vojsko. Znali so izkoristiti njene prednosti tudi na terenu, kjer je imela prednost druga vojska (npr. preko vranov uporabijo taktiko kopenskega spopada na morju). Ker so premagana ljudstva vključili v svojo državo, so pridobili njihovo zvestobo, zato niso prestopila na sovražno stran in so prispevala vojake, zato so lahko Rimljani nadomestili padle vojake. Za Rimljane so bile značilne tudi vrednote, kot so požrtvovalnost in ljubezen do domovine. Mesto Rim je imelo varno lego in obenem dobre možnosti za dostop vojske do drugih krajev (lega v osrčju Apeninskega polotoka in sredi Sredozemlja).

STRAN	105
ŠTEVILKA NALOGE	6 a
REŠITEV	Cezar, sin božanskega Cezarja, Avgust, najvišji svečenik, konzul, vrhovni poveljnik, tribun, oče domovine

STRAN	105
-------	-----

ŠTEVILKA NALOGE	6b
REŠITEV	Ne. Po smislu, npr.: Ker so Rimljani zaprisegli, da jim ne bo nikoli več vladal kralj. Želeli so ohraniti republiko.

STRAN	105
ŠTEVILKA NALOGE	7
REŠITEV	(obkrožijo v viru) Tiberij Po smislu, npr.: Določil ga je Avgust, zaprosil in potrdil pa senat.

STRAN	106
ŠTEVILKA NALOGE	8a
REŠITEV	pridobil na svojo stran vojsko, s podeljevanjem žita in prirejanjem zabav ljudstvo, z brezdeljem pa vse ostale, imenujem uradnike, pripravljam zakone, vodim vojsko, reforme, obdobje miru in blagostanja, rimski mir

STRAN	106									
ŠTEVILKA NALOGE	8b									
REŠITEV	Po smislu, npr.: <table border="1" data-bbox="491 1016 1401 1487"> <tr> <td></td> <td>Cezar</td> <td>Avgust</td> </tr> <tr> <td>Podobnosti</td> <td colspan="2">uspešna vojskovodja, v državljanski vojni premagata nasprotnike in prevzameta oblast, zagotovita mir, uvedba pomembnih reform, gradnja, priljubljenost pri ljudstvu, dejanska sprememba državne ureditve</td> </tr> <tr> <td>Razlike</td> <td>se pusti častiti (nosi počastitve, kakršne so bili deležni kralji)</td> <td>ustvarja iluzijo, da je Rim še vedno republika</td> </tr> </table>		Cezar	Avgust	Podobnosti	uspešna vojskovodja, v državljanski vojni premagata nasprotnike in prevzameta oblast, zagotovita mir, uvedba pomembnih reform, gradnja, priljubljenost pri ljudstvu, dejanska sprememba državne ureditve		Razlike	se pusti častiti (nosi počastitve, kakršne so bili deležni kralji)	ustvarja iluzijo, da je Rim še vedno republika
	Cezar	Avgust								
Podobnosti	uspešna vojskovodja, v državljanski vojni premagata nasprotnike in prevzameta oblast, zagotovita mir, uvedba pomembnih reform, gradnja, priljubljenost pri ljudstvu, dejanska sprememba državne ureditve									
Razlike	se pusti častiti (nosi počastitve, kakršne so bili deležni kralji)	ustvarja iluzijo, da je Rim še vedno republika								

STRAN	106
ŠTEVILKA NALOGE	9
REŠITEV	a) M b) D c) M č) D d) M e) D

STRAN	106
ŠTEVILKA NALOGE	10b
REŠITEV	395

STRAN	106
ŠTEVILKA NALOGE	10c
REŠITEV	(zgornji okvirček) Zahodno rimsko cesarstvo (spodnji okvirček) Vzhodno rimsko cesarstvo (obkrožijo na zemljevidu) Rim, Konstantinopel

STRAN	108
ŠTEVILKA NALOGE	11 a
REŠITEV	Po smislu, npr.: Severno Afriko z Egiptom, zahodno Azijo, jugovzhodno in srednjo Evropo do Donave, južno in zahodno Evropo z delom Britanije.

STRAN	108
ŠTEVILKA NALOGE	11 c
REŠITEV	(obkrožijo) Da. Po smislu, npr.: Postopno, od leta 14 (ali še prej) v celoti.

STRAN	109
ŠTEVILKA NALOGE	Povzemi
REŠITEV	Po smislu, npr.: Podobnosti: zapisani zakoni, magistrati izvajajo zakone. Razlike: ljudstvo ne voli več svojih predstavnikov, o vsem odloča cesar.

STRAN	111
ŠTEVILKA NALOGE	1
REŠITEV	pri Jeruzalemu

STRAN	111
ŠTEVILKA NALOGE	2
REŠITEV	a) Judov ALI Judi b) kristjani ALI kristjanov ali Kristjani ALI kristjanov c) Novi zavezi ALI Biblije ALI Biblija ALI Sveto pismo

STRAN	112
ŠTEVILKA NALOGE	8
REŠITEV	pogani

STRAN	112
-------	-----

ŠTEVILKA NALOGE	9
REŠITEV	Konstantin Teodozijem

STRAN	113
ŠTEVILKA NALOGE	Povzemi
REŠITEV	6 1 7 3 4 2 5 8 9

STRAN	114
ŠTEVILKA NALOGE	1
REŠITEV	Po smislu npr.: Današnje slovensko ozemlje je bilo pomembno, ker so čezenj vodile pomembne trgovske poti, odprl se je nov trg za surovine in izdelke, tu so dobili tudi različne surovine, ki so jih potrebovali (gospodarski vidik). Ozemlje je bilo pomembno tudi z obrambnega vidika, saj je tu najlažji prehod v Italijo in izhodišče za osvajanje novih ozemelj.

STRAN	116
ŠTEVILKA NALOGE	Povzemi
REŠITEV	

1					M	A	R	S						
2							O	B	R	T				
3					U	M	E	T	N	O	S	T		
4						A	V	G	U	S	T			
5		K	R	Š	Č	A	N	S	T	V	O			
6						M	I	R						
7		K	A	N	A	L	I	Z	A	C	I	J	A	
8				C	E	S	T	A						
9		G	R	O	B	N	I	C	A					

10						L	A	T	I	N	S	K	A
11			P	R	I	S	E	L	J	E	N	E	C
12	P	E	T	O	V	I	O	N	A				

STRAN	118
ŠTEVILKA NALOGE	Povzemi a
REŠITEV	(okvirček nad Ljubljano) Emona (okvirček nad Celjem) Celeja (okvirček nad drnovci pri Krškem) Neviodun (okvirček nas Ptujem) Petoviona

9. Antična kultura

STRAN	121												
ŠTEVILKA NALOGE	Povzemi												
REŠITEV	Po smislu, npr.: <table border="1" data-bbox="448 958 1394 1675"> <thead> <tr> <th></th> <th>Pogani (grško-rimska vera)</th> <th>Kristjani</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>V koga verujejo?</td> <td>Verujejo v številne bogove.</td> <td>Verujejo v enega Boga (Jezus je božji sin in hkrati Bog).</td> </tr> <tr> <td>Na kakšen način boga/bogove častijo?</td> <td>Z žrtvovanjem, gradnjo templjev in z verskimi praznovanji</td> <td>Molitev, življenje po Jezusovih naukih</td> </tr> <tr> <td>Kakšen je odnos boga/bogov do ljudi?</td> <td>Bogovi usmerjajo usodo ljudi, lahko so jim naklonjeni in jim pomagajo, lahko pa tudi ne, zato je pomembno, da imajo ljudje bogove na svoji strani.</td> <td>Prizanesljiv, odpušča, ljubi.</td> </tr> </tbody> </table>		Pogani (grško-rimska vera)	Kristjani	V koga verujejo?	Verujejo v številne bogove.	Verujejo v enega Boga (Jezus je božji sin in hkrati Bog).	Na kakšen način boga/bogove častijo?	Z žrtvovanjem, gradnjo templjev in z verskimi praznovanji	Molitev, življenje po Jezusovih naukih	Kakšen je odnos boga/bogov do ljudi?	Bogovi usmerjajo usodo ljudi, lahko so jim naklonjeni in jim pomagajo, lahko pa tudi ne, zato je pomembno, da imajo ljudje bogove na svoji strani.	Prizanesljiv, odpušča, ljubi.
	Pogani (grško-rimska vera)	Kristjani											
V koga verujejo?	Verujejo v številne bogove.	Verujejo v enega Boga (Jezus je božji sin in hkrati Bog).											
Na kakšen način boga/bogove častijo?	Z žrtvovanjem, gradnjo templjev in z verskimi praznovanji	Molitev, življenje po Jezusovih naukih											
Kakšen je odnos boga/bogov do ljudi?	Bogovi usmerjajo usodo ljudi, lahko so jim naklonjeni in jim pomagajo, lahko pa tudi ne, zato je pomembno, da imajo ljudje bogove na svoji strani.	Prizanesljiv, odpušča, ljubi.											

STRAN	122
ŠTEVILKA NALOGE	2b
REŠITEV	(Modro) razmišlja, vprašal, zbiram, napovem, izračunal, dokazal, izumil, izračunati, pojasnil (Rdeče) izračunal, kdaj se bo zgodil sončni mrk, izračunati razdaljo do ladje na morju, izračunati višino egipčanskih piramid, dokazal, da je kot nad premerom krožnice z vrhom na krožnici vedno pravi, izumil sem več naprav s škripcem,

	moč in točnost katapult, pojasnil, kako deluje vzvod, matematične formule
--	---

STRAN	130												
ŠTEVILKA NALOGE	Povzemi												
REŠITEV	Po smislu, npr.: <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Stari Grki</th> <th>Stari Rimljani</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Znanstveni dosežki</td> <td>Začetki znanosti in filozofije, opazijo zakone narave, logično sklepanje, dokazovanje, zbiranje znanja, številne formule (npr. Pitagorov izrek) in izumi (katapult, škripec ...)</td> <td>Nadaljujejo grško znanost, poudarek je na praktični uporabnosti</td> </tr> <tr> <td>Gradbeni dosežki</td> <td>Upoštevanje matematičnih zakonitosti in razmerij, templji (npr. Partenon), gledališča na vzpetini</td> <td>Zgledujejo se po Grkih in Etruščanih cement, lok, obok, kupola, templji (npr. Panteon), akvadukti, kanalizacija, ceste, mostovi, amfiteatri, gledališča na ravnini</td> </tr> <tr> <td>Dosežki v umetnosti</td> <td>Književnost: junaška epa Iliada in Odiseja, dramatika, poznajo skoraj vse književne zvrsti Likovna umetnost: ideali umirjenosti, reda, skladnosti; vazne poslikave</td> <td>Književnost: govorništvo (Cicero) Likovna umetnost: bolj praktična kot grška, portreti so bolj realistični kot grški, mozaiki (npr. Aleksander Veliki)</td> </tr> </tbody> </table>		Stari Grki	Stari Rimljani	Znanstveni dosežki	Začetki znanosti in filozofije, opazijo zakone narave, logično sklepanje, dokazovanje, zbiranje znanja, številne formule (npr. Pitagorov izrek) in izumi (katapult, škripec ...)	Nadaljujejo grško znanost, poudarek je na praktični uporabnosti	Gradbeni dosežki	Upoštevanje matematičnih zakonitosti in razmerij, templji (npr. Partenon), gledališča na vzpetini	Zgledujejo se po Grkih in Etruščanih cement, lok, obok, kupola, templji (npr. Panteon), akvadukti, kanalizacija, ceste, mostovi, amfiteatri, gledališča na ravnini	Dosežki v umetnosti	Književnost: junaška epa Iliada in Odiseja, dramatika, poznajo skoraj vse književne zvrsti Likovna umetnost: ideali umirjenosti, reda, skladnosti; vazne poslikave	Književnost: govorništvo (Cicero) Likovna umetnost: bolj praktična kot grška, portreti so bolj realistični kot grški, mozaiki (npr. Aleksander Veliki)
	Stari Grki	Stari Rimljani											
Znanstveni dosežki	Začetki znanosti in filozofije, opazijo zakone narave, logično sklepanje, dokazovanje, zbiranje znanja, številne formule (npr. Pitagorov izrek) in izumi (katapult, škripec ...)	Nadaljujejo grško znanost, poudarek je na praktični uporabnosti											
Gradbeni dosežki	Upoštevanje matematičnih zakonitosti in razmerij, templji (npr. Partenon), gledališča na vzpetini	Zgledujejo se po Grkih in Etruščanih cement, lok, obok, kupola, templji (npr. Panteon), akvadukti, kanalizacija, ceste, mostovi, amfiteatri, gledališča na ravnini											
Dosežki v umetnosti	Književnost: junaška epa Iliada in Odiseja, dramatika, poznajo skoraj vse književne zvrsti Likovna umetnost: ideali umirjenosti, reda, skladnosti; vazne poslikave	Književnost: govorništvo (Cicero) Likovna umetnost: bolj praktična kot grška, portreti so bolj realistični kot grški, mozaiki (npr. Aleksander Veliki)											

10. Antično gospodarstvo

STRAN	136
ŠTEVILKA NALOGE	Povzemi 1
REŠITEV	Po smislu, npr.: <p>Grčija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kmetijstvo: gojili so žita, oljko, vinsko trto - trgovina: uvažali so žito, sužnje, škrlat, steklo, kovine iz dežel ob Baltskem morju, Britanije, Azije, Egipta, Fenicije in feničanskih kolonij ...; izvažali so vino, olive, žito, marmor, les - obrt: izdelovali so keramiko <p>Rim:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kmetijstvo: gojili so žita, oljsko, vinsko trto - trgovina: uvažali so sužnje kože, barvila, začimbe, svila iz celotne Rimske države, dežel ob Baltiku, Azije ...; izvažali so olive - obrt: izdelovali so steklo, orožje, nakit

11. Antični vsakdanjik

STRAN	141		
ŠTEVILKA NALOGE	4b		
REŠITEV	Po smislu, npr.:		
		Grška družina	Rimska družina
Kakšna je vloga očeta?	Odloča o življenju in smrti družinskih članov, skrbi za preživetje družine.	Odloča o življenju in smrti družinskih članov, skrbi za preživetje družine.	
Katere naloge opravlja ali so mu zaupane?	Skrb za družino, politično udejstvovanje (je član atenske ljudske skupščine).	Odloča o življenju v družini in jo preživlja.	
Kakšne pravice ima?	Lahko sodeluje pri atenski demokraciji.	Odloča o življenju v družini.	
Omejitve oz. kdo odloča o njegovem življenju?	Omejujejo in usmerjajo ga atenski zakoni.	Omejujejo in usmerjajo ga rimski zakoni.	
Kakšna je vloga mame?	Je mama in žena, ima podrejen položaj v družbi.	Je mama in žena, ima podrejen položaj v družbi.	
Katere naloge opravlja ali so ji zaupane?	Skrbi za dom in družino, tke, šiva, usmerja gospodinjstvo, skrbi za otroke, podpira moža in je dobra žena.	Skrbi za dom, vzgojo otrok, hrano, gospodinjska opravila, ubogljivost, zna prisluhniti možu.	
Kakšne pravice ima?	Odloča o gospodinjstvu.	Odloča o gospodinjstvu, lahko ima svojo lastnino, lahko se svobodno giblje (npr. obišče kopališče).	
Omejitve oz. kdo odloča o njenem življenju?	Podrejena je možu, ki ji ga je izbral oče, ne sme zapustiti hiše brez moževega dovoljenja in spremstva sužnje, ne sme delovati v javnem	Podrejena je možu, ki so ji ga izbrali starši.	

		življenju.	
	<p>Kakšna je vloga otrok – dečkov?</p> <p>Katere naloge opravlja ali so mu zaupane?</p> <p>Kakšne pravice ima?</p> <p>Omejitve oz. kdo odloča o njegovem življenju?</p>	<p>Šolanje</p> <p>Spoštovanje staršev in upoštevanje njihovih želja.</p> <p>Šolanje</p> <p>Oče odloča o njegovem življenju.</p>	<p>Šolanje</p> <p>Spoštovanje staršev in upoštevanje njihovih želja.</p> <p>šolanje</p> <p>Oče odloča o njegovem življenju.</p>
	<p>Kakšna je vloga otrok – deklic?</p> <p>Katere naloge opravlja ali so ji zaupane?</p> <p>Kakšne pravice ima?</p> <p>Omejitve oz. kdo odloča o njenem življenju?</p>	<p>Pripravljajo se na vlogo matere in žene, manj so vredne kot dečki, imajo manjša pričakovanja do njih.</p> <p>Je ubogljiva in se uči za dobro ženo, gospodinjo in mater.</p> <p>Ima malo pravic.</p> <p>Podrejena je očetu.</p>	<p>Vzgoja in izobraževanje za vlogo matere in žene (ideal: nežna, lepa, dobra).</p> <p>Je ubogljiva in se uči za dobro ženo, gospodinjo in mater.</p> <p>Ima malo pravic.</p> <p>Podrejena je očetu.</p>
	<p>Kakšna je vloga sužnjev?</p> <p>Katere naloge opravlja ali so jim zaupane?</p> <p>Kakšne pravice imajo?</p> <p>Omejitve oz. kdo odloča o njihovem življenju?</p>	<p>Sužnji so nesvobodni in opravljajo naloge, ki jim jih določi gospodar.</p> <p>Delo brez plačila za gospodarja</p> <p>Nimajo pravic</p> <p>Gospodar odloča o njihovem življenju in delu.</p>	<p>Sužnji so nesvobodni in opravljajo naloge, ki jim jih določi gospodar.</p> <p>Delo brez plačila za gospodarja</p> <p>Nimajo pravic</p> <p>Gospodar odloča o njihovem življenju in delu.</p>

STRAN	143
ŠTEVILKA NALOGE	4 c
REŠITEV	očeta

STRAN	143
ŠTEVILKA NALOGE	4 č
REŠITEV	<p>Po smislu, npr.:</p> <p>Podobnosti: Obe sta podrejeni očetu oziroma možu, skrbita za dom in družino, nimata političnih pravic, vzgoja ju pripravlja na vlogo žene, matere in gospodinje.</p> <p>Razlike: Ženska v Rimu ima več pravic, npr. lahko ima svojo lastnino, se svobodno giblje.</p>

STRAN	143
ŠTEVILKA NALOGE	7
REŠITEV	<p>Grška vzgoja in izobraževanje:</p> <p>Dečki hodijo v šolo, deklice se šolajo doma – učijo se gospodinjskih opravil. Atenski dečki so se učili branja, pisanja, računanja, glasbe in športa, v Sparti pa je bil velik poudarek na pripravah na vojaško službo.</p> <p>Rimska vzgoja in izobraževanje:</p> <p>Šolajo se dečki in deklice. Bogati se šolajo doma, saj jim starši plačajo učitelja oz. imajo učitelja sužnja. Učijo se branja, pisanja, pomembno je govorništvo.</p>

12. SREDNJI VEK

STRAN	147
ŠTEVILKA NALOGE	1a
REŠITEV	Zgodnji srednji vek, visoki srednji vek, pozni srednji vek

STRAN	147
ŠTEVILKA NALOGE	1b
REŠITEV	Po smislu, npr.: Naselitev Germanov, Hunov in Slovanov; frankovska država, uveljavljanje frankovskega tipa fevdalizma; islamska država; VRC; nastanek Karantanije, Karniole, Spodnje Panonije ...

STRAN	148
ŠTEVILKA NALOGE	5a
REŠITEV	Huni

STRAN	148
ŠTEVILKA NALOGE	5b
REŠITEV	zahodni

STRAN	148
ŠTEVILKA NALOGE	5c
REŠITEV	Da

STRAN	148
ŠTEVILKA NALOGE	5č
REŠITEV	Po smislu, npr.: Kdaj: od 6. stoletja naprej. Od kod: z območja pradomovine ob rekah Dnjeper, Dnjester, Visla. Kam: proti Jadranskemu morju in južni Evropi.

STRAN	149
ŠTEVILKA NALOGE	6a
REŠITEV	Zahodno rimsko cesarstvo

STRAN	149
ŠTEVILKA NALOGE	6b

REŠITEV	Frankovsko cesarstvo Kordobski emirat Papeška država
---------	--

STRAN	150
ŠTEVILKA NALOGE	povzemi
REŠITEV	<p>Po smislu, npr.:</p> <p>VZROKI: podnebne spremembe, bogastvo in ugodno podnebje (nekdanje) rimske države, pritiski Hunov iz Azije</p> <p>KLJUČNI POJMI: pomanjkanje obdelovalne zemlje, podnebne spremembe, bogastvo ZRC; Huni.</p> <p>POSLEDICE: končalo se je obdobje znanosti, pismenosti, velikih gradbenih dosežkov, naprednega gospodarstva, zapisanega prava; spremenila se je jezikovna podoba Evrope.</p> <p>KLJUČNI POJMI: oblikovanje novih držav, zastoj znanosti, pismenosti in zapisanega prava, spremenjena jezikovna podoba Evrope; zastoj gospodarstva – prevlada poljedelstva in živinoreje.</p>

STRAN	151
ŠTEVILKA NALOGE	1
REŠITEV	Franki

STRAN	152
ŠTEVILKA NALOGE	Povezmi a)
REŠITEV	<p>Moč KV je temeljila na vojaških uspehih</p> <p>izbral si je stalno prestolnico v mestu Aachen</p> <p>vzpostavil je red z zapisanimi zakoni</p> <p>spodbujal je razvoj znanosti ter cerkvam in samostanom ukazal, da ustanovijo šole</p>

STRAN	152
ŠTEVILKA NALOGE	Povezmi b)
REŠITEV	Po smislu, npr.:

Povzemi

- V besedilu podčrtaj značilnosti Frankovske države pod Karlom Velikim.
 - Dopolni miselni vzorec o Frankovski državi pod Karlom Velikim na političnem, vojaškem, verskem in kulturnem področju. Družbeni pomen – fevdalizem – boš spoznal/-a v nadaljevanju.

- Dopolni preglednico o državnih ureditvah na strani XX za Frankovsko državo pod Karlom Velikim.
 - Ob preglednici ustno našteti podobnosti in razlike med rimskim cesarstvom pod Oktavijanom Avgustom in Frankovsko državo pod Karlom Velikim.

STRAN	154
ŠTEVILKA NALOGE	1
REŠITEV	(rešitve so napisane od zgoraj navzdol) senior /zemljiški gospod/ vazal /zemljiški gospod/ podložnik

STRAN	154
ŠTEVILKA NALOGE	2b
REŠITEV	Po smislu, npr.: Podložniki so bili osebno nesvobodni in brez dovoljenja zemljiškega gospoda niso smeli zapustiti posesti ali se poročiti. Zemljiški gospod je bil podložniku tudi sodnik. Vazali 1 in 2 (visoko in nižje plemstvo) so bili osebno svobodni, a podrejeni seniorju.

STRAN	154
ŠTEVILKA NALOGE	3
REŠITEV	Po smislu, npr.: SVOBODNI KMET: lahko zapusti fevd, lahko se poroči, ne opravlja tlake. NESVOBODNI: ne sme zapustiti fevda, brez dovoljenja zemljiškega gospoda se

	ne sme poročiti ali prevzeti fevda po smrti svojega očeta, opravljati mora tlako in dajati dajatve.
--	---

STRAN	156
ŠTEVILKA NALOGE	4
REŠITEV	Po smislu, npr.: 1. Naselitev tujerodnih zemljiških gospodov. 2. Sprememba jezikovne sestave prebivalstva (nemški otoki sredi slovanskega ozemlja).

STRAN	156
ŠTEVILKA NALOGE	povzemi
REŠITEV	Po smislu, npr.: Na pridvorni posesti mi bodo hlapci in dekle zasejali ajdo. Skupna posest bo namenjena lovu in sprehodu mojih gostov s sosednjega gradu. Zakupljeno posest bom dal v obdelavo podložnikom. Svetoval jim bom, da prvo leto posejejo ajdo, drugo pšenico, tretje leto pa pustijo zemljo v prahi, da bo počivala. Skrbel bom za samooskrbo svojega gradu in v grajski kuhinji bodo pripravljali le pridelke z naših polj. Na grad bom ob godu povabil tudi podložnike, hlapce in dekle na skupno srečanje.

STRAN	157
ŠTEVILKA NALOGE	2
REŠITEV	Po smislu, npr.: Slovani, Germani, Huni. Namenjeni so bili proti Rimu.

STRAN	157
ŠTEVILKA NALOGE	3
REŠITEV	K klikom označijo KARANTANIJA, KARNIOLA

STRAN	158
ŠTEVILKA NALOGE	4b
REŠITEV	Krnski grad

STRAN	158
ŠTEVILKA NALOGE	5
REŠITEV	Tako so Karantanci sredi 8. Stoletja priznali nadoblast Bavarcev delno izgubili samostojnost pokristjanili karantansko ljudstvo

STRAN	159
ŠTEVILKA NALOGE	6a
REŠITEV	Po smislu, npr.: Bavarci so že sprejeli krščanstvo od Frankov, ki so jim bili podrejeni in so to vero širili naprej (Franki so z nadvlado zahtevali tudi sprejetje krščanske vere).

STRAN	159
ŠTEVILKA NALOGE	6b
REŠITEV	Karantanija popolnoma samostojna – poganska vera Karantanija pod oblastjo Bavarcev – spreobrnitev v krščanstvo

STRAN	159
ŠTEVILKA NALOGE	7a
REŠITEV	Svetlo modro polje na zemljevidu (Karniola)

STRAN	159
ŠTEVILKA NALOGE	7b
REŠITEV	Gorenjska, Ljubljanska kotlina, Dolenjska, Notranjska

STRAN	159
ŠTEVILKA NALOGE	8
REŠITEV	Po smislu, npr.: Vzroki: iskanje pomoči pred zunanjimi sovražniki (Avari) Posledice: sprejem frankovske (bavarske) nadoblasti in krščanstva
STRAN	160
ŠTEVILKA NALOGE	9
REŠITEV	Po smislu, npr.: Bizantinska misijonarja sta v Spodnji Panoniji širila krščanstvo v slovanskem jeziku in uveljavila posebno pisavo – glagolico. V slovanski jezik sta prevedla nekatera verska besedila.

STRAN	162
ŠTEVILKA NALOGE	2
REŠITEV	Sveto rimsko cesarstvo Kraljevina Francija Vojvodina Poljska Kraljevina Hrvaška Beneška republika Papeška država Bolgarsko cesarstvo Kraljevina Anglija Kraljevina Škotska

STRAN	162
-------	-----

ŠTEVILKA NALOGE	3
REŠITEV	Spremenili sta se politična in jezikovna podoba Evrope namesto slovanskega jezika je prevladal madžarski

STRAN	162
ŠTEVILKA NALOGE	4a
REŠITEV	Po smislu, npr.: Na ozemlju Slovanov v Panonski nižini.

STRAN	162
ŠTEVILKA NALOGE	4b
REŠITEV	Ogrska (kraljevina Madžarska)

STRAN	162
ŠTEVILKA NALOGE	4c
REŠITEV	namesto slovanskega jezika je prevladal madžarski

STRAN	163
ŠTEVILKA NALOGE	6
REŠITEV	Koroška, Kranjska, Štajerska, Goriška, Istra

STRAN	163
ŠTEVILKA NALOGE	7
REŠITEV	a) primorska mesta (Piran, Izola, Koper, Trst) b) Kranjska, Koroška, Štajerska c) Prekmurje

STRAN	167
ŠTEVILKA NALOGE	7
REŠITEV	Po smislu, npr.: Sejejo, pobirajo pridelke, skrbijo za živino ...

STRAN	167
ŠTEVILKA NALOGE	9
REŠITEV	Po smislu, npr.: Z ralom rahljajo zemljo, s srpom žanjejo, s cepcem mlatijo ...

STRAN	167
ŠTEVILKA NALOGE	Povezmi
REŠITEV	Po smislu, npr.: a) Srednjeveški kmetje so imeli preprosto, enolično življenje, imeli so omejitve glede oblačil in prstočasnih opravil. Življenje sodobnih kmetov je bolj

	<p>raznoliko, nimajo omejitev glede oblačil, kmetovanje je lažje zaradi modernizacija, imajo številne prostočasne aktivnosti.</p> <p>b) Življenje kmetov je bilo povezano s plemiškim življenjem z obveznimi letnimi opravili, npr. tlaka ob setvi, žetvi, pobiranju pridelkov; pomoč kmetov pri lovu; skrb podložnikov za pravočasno oddajo dajatev plemstvu ...</p>
--	---

STRAN	168
ŠTEVILKA NALOGE	1
REŠITEV	<p>a) Zaradi večjega pridelka se je povečalo število prebivalcev zaradi krčenja gozdov pa tudi količina obdelovalne zemlje ponovni razvoj trgovine in poklicne obrti</p> <p>b) razvoj trgovine in obrti (v levi kvadratak) več obdelovalnih površin (v desni kvadratak)</p>

STRAN	168
ŠTEVILKA NALOGE	2
REŠITEV	<p>a) Zemljiški gospodje.</p> <p>b) Mestni sodnik.</p>

STRAN	169
ŠTEVILKA NALOGE	3
REŠITEV	<p>v zavetju grajskega griča obzidje s stolpi in mestnimi vrati</p> <p>mestna hiša</p> <p>zvonik</p> <p>sramotilni steber</p> <p>obrtne delavnice</p> <p>javna kopališča</p> <p>več cerkva</p> <p>špital ali mestna ubožnica</p> <p>stolna cerkev</p> <p>les</p> <p>kamen</p>

STRAN	169
-------	-----

ŠTEVILKA NALOGE	4
REŠITEV	Po smislu, npr.: Meščani: obrtniki, trgovci Drugi: duhovniki, menihi, plemiči, Judje

STRAN	169
ŠTEVILKA NALOGE	5
REŠITEV	Ptuj, Piran, Ljubljana, Škofja Loka, Celje (kliknejo in označijo) Značilnosti srednjeveškega mesta Po smislu, npr.: Ozke ulice, visoke stavbe (hiše), obzidje, vodnjaki, dvžna vrata, osrednji sejemski prostor, cerkve, pranger, mestna hiša

STRAN	171
ŠTEVILKA NALOGE	Povzemi 2
REŠITEV	Po smislu, npr.: a) Kmetje kot meščani so morali upoštevati določena pravila. b) Meščani so lahko bili člani ceha, bili so osebno svobodni.

STRAN	172
ŠTEVILKA NALOGE	1
REŠITEV	Moli in delaj

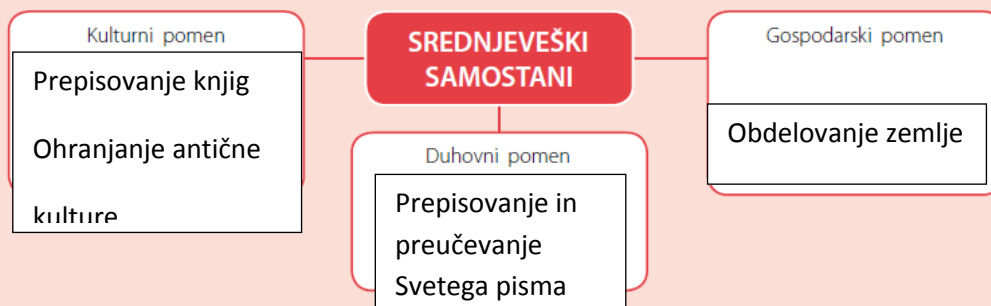
STRAN	172
ŠTEVILKA NALOGE	2
REŠITEV	Po smislu, npr.: Opravljali so dobra dela, skrbeli za izobrazbo, prepisovali Sveto pismo in antična dela, obdelovali zemljo.

STRAN	173
ŠTEVILKA NALOGE	Povzemi 1
REŠITEV	Po smislu, npr.: Prepisovanje knjig Ohranjanje antične kulture Prepisovanje in preučevanje Svetega pisma Obdelovanje zemlje

STRAN	173
ŠTEVILKA NALOGE	Povzemi 2
REŠITEV	Po smislu, npr.: a) Menihi so ljudem pomagali pri izobraževanju, z nasveti o obdelovanju zemlje ... b) Antična izročila so se ohranila po zaslugi prepisov, ki so jih delali srednjeveški menihi.

Povzemi

1. V shematski prikaz napiši pomen srednjeveških samostanov za tedanje gospodarstvo, kulturo in duhovnost.

2. Kako je delovanje samostanov vplivalo na:
a) življenje srednjeveških ljudi?

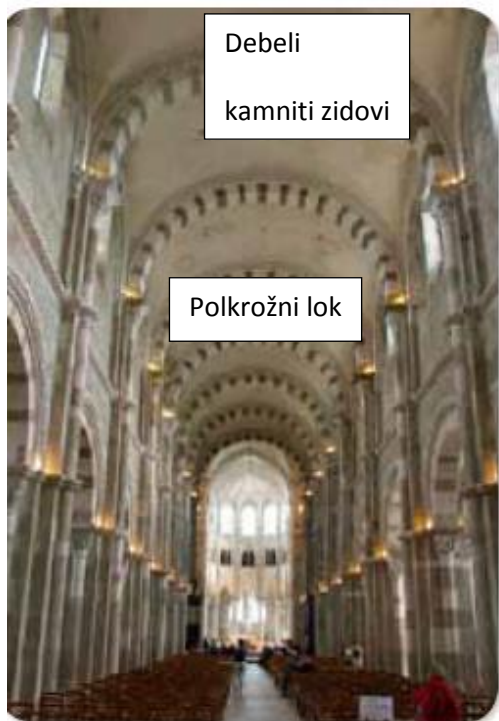
b) ohranitev antičnega izročila?

STRAN	174
ŠTEVILKA NALOGE	1
REŠITEV	Po smislu, npr.: a) Menihi so ljudem pomagali pri izobraževanju, z nasveti o obdelovanju zemlje ... b) Antična izročila so se ohranila po zaslugi prepisov, ki so jih delali srednjeveški menihi.

STRAN	174
ŠTEVILKA NALOGE	1
REŠITEV	Po smislu, npr.: Izobrazba: privilegij izbrancev, duhovščina, plemstvo; samostanske, škofijske, župnijske, javne šole Pogled na svet: pod vplivom vere; spremeni se v stiku z bizantinsko in arabsko kulturo Znanost: prve univerze (9. Stol. Salerno, 12. stol. Bologna)

--	--

STRAN	175
ŠTEVILKA NALOGE	2
REŠITEV	Po smislu, npr.: Debeli kamniti zidovi Polkrožni lok Mogočne cerkve Tloris v obliki križa Ozka okna Poudarjen vhod

Zunanost stolnice Saint-Sernin v Toulous v Francji (1080–1120) in notranjost cerkve svete Marije Magdalene (1104)

STRAN	176
ŠTEVILKA NALOGE	3
REŠITEV	Po smislu, npr.: Visoke stolnice, katedrale Križni obok Šilasti lok Poslikana okna

Visoke stolnice,
katedrale

Križni obok

Poslikana okna

Šilasti lok

STRAN	176
ŠTEVILKA NALOGE	4
REŠITEV	Po smislu, npr.:

5. Nadaljno si ogledaj notranjost romanske in gotske cerkve. Kaj jima je skupno in v čem se razlikujeta?

	Notranjost romanske cerkve	Notranjost gotske cerkve
Podobnosti	Polkorožni lok, visoka okna, tloris v obliki križa	
Razlike	Velika, masivna gradnja Okrašena tla z mozaičnimi prizori	Vitraž, križni obok

STRAN	177
ŠTEVILKA NALOGE	6
REŠITEV	Po smislu, npr.: Sodba ob smrti – pred vhodom v pekel ali nebesa. Simbolno ponazarja konec sveta, ko smo ljudje brez oblačil in vsi enaki; ljudje na levi se razlikujejo po oblačilih, ki predstavljajo statusni simbol; na freski so prepoznani vladarji, posvetno in duhovno plemstvo, vitezi, otroci, kmetje; okostnjak predstavlja umrlega človeka, ko telo več ni pomembno – zgolj duša.

STRAN	178
ŠTEVILKA NALOGE	7

REŠITEV	Po smislu, npr.: Vidi se strah pred sodbo oz. smrtjo in življenjem v onostranstvu (kakšno bo).
---------	---

STRAN	178
ŠTEVILKA NALOGE	8
REŠITEV	Po smislu, npr.: Vidi se, da ima vera v življenju srednjeveškega človeka največjo moč.

STRAN	178
ŠTEVILKA NALOGE	9
REŠITEV	reliefno krašenje zunanjih delov stavb vitke in visoke postave verski motivi prikazovali so svetnike in njihovo življenje, prizore iz Svetega pisma ter verska čustva fresk povezane z viteštvom, pomembnimi bitkami književnost večinoma prenašala iz roda v rod prikazovali so idealizirane podobe iz sveta fevdalizma

STRAN	179
ŠTEVILKA NALOGE	10
REŠITEV	Po smislu, npr.:

8. V preglednico vpiši namen, zgodovinsko vrednost in pomen Brižinskih spomenikov.

Brižinski spomeniki (971–1039)		
S kakšnim namenom so nastali?	Kaj nam povedo o zgodovini in življenju ljudi okrog leta 1000?	Kakšen je njihov pomen?
Približati vero ljudem (besedilo v ljudskem jeziku).	Življenje je podrejeno Veri.	Najstarejši ohranjen zapis v slovenščini/slovanski jezik, latinska pisava,

STRAN	179
ŠTEVILKA NALOGE	11
REŠITEV	boji med kristjani in pripadniki drugih ver zvestobo vladarju junaška dejanja

	<p>večina besedil je bila povezanih z vero viteški ideali</p> <p>za svojo damo in vero opravljajo junaška dejanja</p>
--	---

STRAN	181
ŠTEVILKA NALOGE	1
REŠITEV	<p>13. stoletju Habsburžanov Benetke pomorsko 14. stoletju 15. stoletju geografskimi</p>

STRAN	181
ŠTEVILKA NALOGE	2
REŠITEV	renesansa in humanizem

STRAN	181
ŠTEVILKA NALOGE	3
REŠITEV	<p>Po smislu, npr.: Renesančni ljudje so srednji vek zaničevali, označevali so ga kot stoletje nevednosti in barbarstva.</p> <p>Ne. (obkrožijo)</p> <p>Po smislu, npr.: Tudi v srednjem veku sta se razvijali znanost in kultura.</p>

13 Sredozemlje prostor sodelovanja in nasprotij med kulturami

STRAN	185
ŠTEVILKA NALOGE	3a
REŠITEV	Po smislu, npr.: Justinijan je prikazan kot večji kot ostali in veličasten. Obdaja ga duhovno in posvetno plemstvo. Od drugih ljudi na sliki se razlikuje po kroni, ogrinjalu in vladarski palici ter bogatih oblačilih. Življenje na bizantinskem dvoru je bilo razkošno; do vladarja je bil prisoten spoštljiv odnos.

STRAN	185				
ŠTEVILKA NALOGE	3b				
REŠITEV	Po smislu, npr.: Prokopijev zapis je primarni vir in ni najbolj zanesljiv, ker so v ospredju čustva. Justinijana opisuje ga kot hudobnega, ničevega, dvoličnega, nezaupljivega, neumnega. <table border="1" data-bbox="448 1050 1394 1229"><tr><td>Justinijanove lastnosti glede na mozaik v Raveni, ki ga je sam naročil</td><td>Justinijanove lastnosti glede na Prokopijev zapis</td></tr><tr><td>Justinijan kot mogočen in veličasten vladar</td><td>Justinijan kot hudoben, ničev, dvoličen, nezaupljiv, neumen</td></tr></table>	Justinijanove lastnosti glede na mozaik v Raveni, ki ga je sam naročil	Justinijanove lastnosti glede na Prokopijev zapis	Justinijan kot mogočen in veličasten vladar	Justinijan kot hudoben, ničev, dvoličen, nezaupljiv, neumen
Justinijanove lastnosti glede na mozaik v Raveni, ki ga je sam naročil	Justinijanove lastnosti glede na Prokopijev zapis				
Justinijan kot mogočen in veličasten vladar	Justinijan kot hudoben, ničev, dvoličen, nezaupljiv, neumen				

STRAN	185
ŠTEVILKA NALOGE	3c
REŠITEV	Po smislu, npr.: Podobnost: ni podobnosti Razlika: hudoben, ničev, dvoličen, nezaupljiv, neumen

STRAN	185
ŠTEVILKA NALOGE	4
REŠITEV	Po smislu, npr.: Politični pomen: poskušal je obnoviti poenotiti rimsko cesarstvo osvojil dežele ob Sredozemskem morju Kulturni pomen: grški jezik, dosežki na gradbenem področju (Hagija Sofija) Družbeni pomen:

	posodobil in poenotil rimske zakone (Justinijanov zakonik)
--	--

STRAN	186
ŠTEVILKA NALOGE	Povzemi 1
REŠITEV	Justinijanovi smrti Cesarstvo začeli ogrožati Arabci Šibki cesarji opustošili evropski vojaki zavzeli in izropali mesto zavzeli Turki

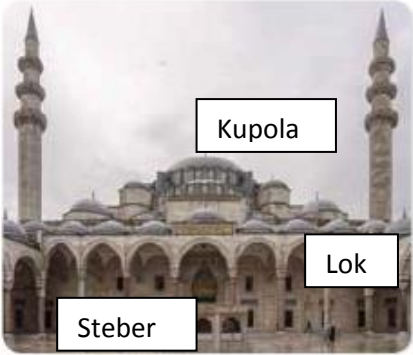

STRAN	186		
ŠTEVILKA NALOGE	Povzemi 2a		
REŠITEV	Po smislu, npr.:		
	Posledice	+,- ali +/-	Utemeljitev
Posledice za Evropo	Stik z arabskim svetom in znanostjo	+	Razvija se znanost in z njo napredek
	Nove kulture	+	
	Trgovina	+	Številne žrtve zaradi vojne, mraza ali izčrpanosti
	Številne žrtve	-	
Posledice za arabski svet	Neusmiljeno pobijanje in opustošenje	-	Križarji so neusmiljeno pobijali »nevernike« - Jude in Muslimane
	Številne žrtve	-	

STRAN	186
ŠTEVILKA NALOGE	Povzemi2b
IKONE	
NAČIN REŠEVANJA	
REŠITEV	Po smislu, npr.: Nihče – povzročile so številne žrtve ter ogromno gmotne škode.

STRAN	186
-------	-----

ŠTEVILKA NALOGE	Povzemi3
REŠITEV	Po smislu, npr.: Spremenila so versko in jezikovno podobo dežel, ki so jih osvojili.

STRAN	187
ŠTEVILKA NALOGE	5
REŠITEV	<p>Ni drugega boga razen Alaha in Mohamed je njegov poslanec oblika molitve, ki jo morajo Muslimani, obrnjeni proti svetišču mošeje v Meki, opravljati vsak dan petkrat post dajanje miloščine romanje v Meko</p> <p>Podobnosti med krščansko in muslimansko vero: monoteistična religija, molitev, post, posmrtno življenje, časti preroke Razlike med krščansko in muslimansko vero: muslimanska sveta knjiga je napisana v arabščini, družabno življenje je povezano z verskim, vera določa način oblačenja, usklajuje družinsko in družbeno življenje, določa gospodarska in trgovska pravila, dedovanje, prepoveduje uživanje alkohola in svinjskega mesa</p>

STRAN	188
ŠTEVILKA NALOGE	6
REŠITEV	<p>Vir 7: Sulejmanova mošeja v Carigradu, Turčija Vir 8: Palača Alhambra, Granada, Španija</p> <p>Visok stolp – minaret</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>Kupola</p> <p>Lok</p> <p>Steber</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Okrašena stena z vzorci – arabeska</p> <p>Mozaik</p> </div> </div>

STRAN	189
ŠTEVILKA NALOGE	7a
REŠITEV	Po smislu, npr.:
<p>KATOLIŠKA VERA (zahodna Evropa)</p> <p>Monoteizem</p> <p>Vera v posmrtno življenje</p> <p>Čaščenje Jezusa</p> <p>Papež – božji namestnik na zemlji</p>	<p>PRAVOSLAVNA VERA (vzhodna Evropa)</p> <p>Monoteizem</p> <p>Vera v posmrtno življenje</p> <p>Čaščenje Jezusa</p> <p>Patriarh – verski poglavar</p>
	<p>ISLAM</p> <p>Monoteizem</p> <p>Vera v posmrtno življenje</p> <p>Čaščenje Alaha</p> <p>Pokora, miloščina</p>

STRAN	190
ŠTEVILKA NALOGE	3a
REŠITEV	Po smislu, npr.: Pot je bila dolga. Motivacija je bila pridobitev bogastva in pokora za grehe.

STRAN	190
ŠTEVILKA NALOGE	3b
REŠITEV	Jeruzalem

14 Kulturna podoba neevropskih ljudstev

STRAN	195
ŠTEVILKA NALOGE	1
REŠITEV	Kitajska, Tibet, Kirgizija, Gruzija, Rusija ...

STRAN	195
ŠTEVILKA NALOGE	2
REŠITEV	S pogani, kristjani in muslimani.

STRAN	195
ŠTEVILKA NALOGE	3
REŠITEV	Zanesljivost, nagrajevanje zvestobe, strogo kaznovanje za neuspeh, upoštevanje tradicionalnih zakonov, preprostost

STRAN	195
ŠTEVILKA NALOGE	1
REŠITEV	a) Svilna pot je vodila od Kitajske do Črnega morja, oz. čez Perzijo na območje SRC. b) S Kitajsko, Perzijo, Mongolijo, Indijo in SRC.

STRAN	196
ŠTEVILKA NALOGE	2
REŠITEV	Budisti ne verujejo v boga, ne molijo, premagujejo pohlep in sebičnost.

STRAN	195
ŠTEVILKA NALOGE	3
REŠITEV	Da – trgovski stiki so omogočali izmenjavo začimb, izumov (papir, tisk, svila, porcelan, kompas, smodnik), prišlo je do stika religij (krščanstvo – budizem – islam).

STRAN	197
ŠTEVILKA NALOGE	4
REŠITEV	a) Poper b) Papir, porcelan, svila

	c) Izumili so kompas, smodnik, tisk, znali so narediti porcelan, svilo in papir. č) Življenje je narekovala drugačna vera (budizem) in drugačen družbeni sistem.
--	---

STRAN	197
ŠTEVILKA NALOGE	5
REŠITEV	Da, trditev drži (npr. pridobivanje kitajskega porcelana je bilo v Evropi zelo cenjeno in vladarji so si prizadevali, da bi ga imeli na svojem dvoru).

STRAN	198
ŠTEVILKA NALOGE	1
REŠITEV	Pisava, matematika, astronomija (razvoj koledarja), politeizem

STRAN	198
ŠTEVILKA NALOGE	2
REŠITEV	Razvita astronomija in bogata arhitektura (veličastna mesta), razvoj trgovine, matematike

STRAN	199
ŠTEVILKA NALOGE	3
REŠITEV	Politeizem, žrtvovanje ujetnikov, poznali pisavo, zlatarski izdelki

STRAN	199
ŠTEVILKA NALOGE	4
REŠITEV	Arhitektura se je razvila zaradi poznavanja matematike ter znanja obdelave kamna.

STRAN	199
ŠTEVILKA NALOGE	5
REŠITEV	Dobro cestno omrežje; vladarja balzamirali; razvito poljedelstvo; poseben način beleženja števil (kipu), razvita arhitektura